

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

PIK L, Ч. 4

КВІТЕНЬ — 1993 — APRIL

No. 4, VOL. L

Великодні побажання.	1
Григорій Чупринка. Віщі дзвони.	1
Оксана Хомчук. Політика в Україні — справа не для жінок.	2
Антоніна Листопад. Ще не посивів синьоокий без.	5
Іванна Рожанковська. Український Музей вчора, сьогодні і завтра.	6
Лист міністра культури України І. Дзюби.	10
Галина Лащенко. Бузковий цвіт.	10
Лідія Орел. Чорнобиль: доля народної культури Полісся.	11
Тетяна Гардашук. Єдність природи та нації — шлях до відродження. . .	14
Вісті з Централі.	15
Христя Навроцька. Минають три роки.	15
Our Life	
Easter Greetings.	16
The Ukrainian Museum. A cultural experience.	17
The nest is yours, if built by you...	18
The Ukrainian <i>pysanka</i> : a bridge through generations.	21
Cooky's corner.	22
Наше харчування.	23
Хроніка Округ. Округа Чікаго.	24
Дописи Округ та відділів.	25
Пожертви.	30
Нашим дітям.	34
Посмертні згадки.	36
Загальні збори відділів.	обкл.

*Ілюстрації Дарії Наумко і Ірини Погрібної.
Illustration by Daria Naumko and Iryna Pohribna.*

*На обкладинці: Дівчина в одязі Волинського Полісся. Фото Лідії Орел.
Our cover: A young girl in a costume from the Volyn' region.*

Редактор — **Ірена Чабан**
Редактор англійської частини — **Марта Бачинська**
Мовний редактор — **Роман Юревич**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Марія Савчак — з уряду
(Голова Союзу Українок Америки)
Любов Волинець
Христя Навроцька — з уряду
(пресова референтка Головної Управи)
Іванна Ратич
Іванна Рожанковська
Ольга Руденська

РЕДАКЦІЯ

108 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 674-5508
Fax: (212) 254-2672
Адміністратор — **Наталія Дума**

Second Class Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. Copyright 1993 Ukrainian National Women's League of America, Reserved — Published in U.S.A.

ГОЛОВНА УПРАВА СУА

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ

Лідія Бурачинська
Іванна Рожанковська

ЕКЗЕКУТИВА

Марія Савчак — голова
Іванна Ратич — 1-ша заступниця голови
Ольга Гнатейко — 2-го заступниця голови для справ організаційних

Лідія Гладка — 3-тя заступниця голови для справ культури

Марта Хомяк — 4-та заступниця голови для справ зв'язків

Ірина Чайківська — протоколярна секретарка
Марія Томоруг — кореспонденційна секретарка
Розалія Полчій — англійська секретарка
Рома Шуган — скарбничка
Марта Данилюк — фінансова секретарка
Ірина Куровицька — вільний член
Лідія Білоус — вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Ірина Руснак — музейно-мистецька
Ольга Тритяк — виховна
Лідія Черник — суспільної опіки
Анна Кравчук — стипендій
Христя Навроцька — пресова

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Наталія Гевко — Дітройт
Оксана Фаріон — Філадельфія
Надія Савчук — Нью-Йорк
Марія Крамарчук — Північний Нью-Йорк
Марія Полянська — Нью Джерсі
Іванна Шкарупа — Огайо
Анастасія Хариш — Чікаго
Ірена Гладка — Нова Англія
Наталія Кушнір-Верзол — Південний Нью-Йорк

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Евгенія Новаківська — голова
Лідія Дяченко — член
Таїса Турянська — член
Надя Бігун — заступниця
Лідія Фицалович — заступниця

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА

108 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 533-4646

Директор — **Омелія Рогожа**

Години урядування:
від 10:00 до 4:00 по пол.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

203 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 228-0110
Fax (212) 228-1947

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ

Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W24HG
England

АВСТРАЛІЯ

Postup Ukrainian Cooperative
Trading Society Limited
928 Mount Alexander Rd.
Essendon, 3040,
Australia

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly — except Aug.
by Ukrainian National Women's League of America, Inc.,
108 Second Avenue, New York, NY 10003.
ISSN 0740-0225

Postmaster: send address changes to
"OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

ВІЩІ ДЗВОНИ

ГР. ЧУПРИНКА

В небі, в зоряній безодні
Тонуть дзвони великодні,
Тонуть, тонуть, ніби сон,
Б'ються, дзвонять тон-у-тон...
З ними дума в небо лине,
З ними никне, з ними гине
Тьма заслон.

Гаснуть зорі. Знову світло.
Все радіє, все розквітло.
Зникла сила перепон.
Вся земля — святий амвон!
Сяйвом душі всі облиті
І немає їм на світі
Заборон.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

ІЗ ПРАЗНИКОМ РАДІСНОГО СВЯТА ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСІННЯ ЩИРО ВІТАЄМО
ПРОВДИ УКРАЇНСЬКИХ ХРИСТІЯНСЬКИХ ЦЕРКОВ,
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ЛЕОНІДА КРАВЧУКА,
ПРОВДИ ТА ЧЛЕНОК СОЮЗУ УКРАЇНОК Й ІНШИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ,
ПРЕЗИДЕНТА СКВУ ЮРІЯ ШИМКА, ГОЛОВУ СФУЖО ОКСАНУ СОКОЛИК,
ПОЧЕСНИХ ГОЛІВ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
ЛІДІЮ БУРАЧИНСЬКУ ТА ІВАННУ РОЖАНКОВСЬКУ,
ПОЧЕСНИХ ЧЛЕНОК СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ, ГОЛІВ ОКРУЖНИХ УПРАВ,
ГОЛІВ І ЧЛЕНОК ВІДДІЛІВ, А ТАКОЖ ВІЛЬНИХ ЧЛЕНОК СУА

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

НАШИМ ШАНОВНИМ ГОЛОВІ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ, ЧЛЕНАМ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ
ТА РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ, ДОБРОДІЯМ, СПІВПРАЦІВНИКАМ, ЧИТАЧАМ
БАЖАЄМО ЩАСЛИВИХ І ВЕСЕЛИХ СВЯТ!

РЕДАКЦІЯ ТА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ".

ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ — СПРАВА НЕ ДЛЯ ЖІНОК

У цій простій констатації факту немає нічого від ущипливої образи. Немає навіть скритого заклику до дії. Хіба справа взагалі в політиці? Тим паче — нашій. В дійсності політика — то справа навіть не для чоловіків.

Очевидно, проблема в іншому: ступені розвитку суспільства, на якому можна говорити про пройдений етап самоусвідомлення його частин і більш, — їх інтеграції в одному потоці життя. Коли відсутня проблема негра, жида чи жінки, а є проблеми суспільства.

Ми ж навіть не в дорозі. Ми ще там, де незрозуміло — як сформулювати питання, а з тим — визначити корінь зла. Ми на етапі, котрий передуює самій диференціації наших проблем. Первинність або вторинність яких не виявить жодне соціологічне опитування.

Дивно, як подумати: ми жили і живемо в чоловічому суспільстві. Чоловіки роблять політичне і визначають економічне життя країни. Чоловіки описують, що думають, і переживають жінки. Чоловіки вирішують ступень участі жінок у суспільному житті. Вони вибирають їх для представництва в разі потреби в демонстрації свого демократизму. Вони таки культивують жіночий набір рис. Бо їм належить ініціатива вибору. Тому вони краще дарвінівського природного добору селекціонують той тип, якому призначено генетично вижити.

Про це просто сором писати. В тому прозирає така безодня самонереалізованості, пам'ять починає

ідентифікувати вже власне "я" з колись баченою хронікою демонстрацій феміністок, просвічує ніби щось непристойно інтимне. Годі! "Леді! Хто вам заважає? Дійте!"

Почнемо спочатку. Передусім, діяти вам справді не дасть ніхто. До останнього часу на столах приймальної комісії факультету міжнародних відносин Київського державного університету стояли таблички: документи приймаються лише від абітурієнтів. До речі, виключно на цьому факультеті і практично тільки з нього українське суспільство доотримувало своїх політиків та дипломатів. Третій ешелон. Перший формувався від Москви, другий — від ЦК КПУ. П'ятнадцятилітніх хлопчиків (далі — по висхідній) — з історії міжнародних відносин, стільки ж — з міжнародного права, стільки ж — з міжнародної економіки. Чи багато у нас було політиків з математиків? Це сьогодні — враження — всі в політиці письменники. З того жартують: чому на Україні політика схожа на драму? — Та тому, що пишуть її письменники.

Так що з жінками, професійними політиками, прийдеться ще зачекати — доки довчатися до диплому. Чи дочекаємось?

А варто?

Який багаж невідкритих істин принесуть з собою жінки, які завтра придуть в політику? Чомусь починаєш думати зовсім про інше, скажімо, який ефект в середовищі мусульман могла б мати поява політичної діячки американського зразка? Так, ми не

іслямське суспільство. Але ми східні жінки.

Це не погано і не добре. Просто ніякі батьки, що люблять свою доню, свідомо не культивуватимуть в ній рис, необхідних для лідера: твердої самовпевненості, честолюбства, одержимості. Бо не хочуть бачити її нещасною: велика політика, як велике мистецтво — їм прийдеться віддатися цілком.

Вся система нашого виховання, система нашої освіти спрямована виключно на формування з дівчинки матері і жінки. Забавки, котрі дають у дитинстві, спорт, який для неї обирають, ідеали, котрі прищеплюють, — все в сукупності дозрілу, нарешті, дівчину може тільки здивувати, а чи морально ще чогось хотіти від життя, крім кохання та сім'ї? Само собою зрозуміле, що донька заговорила раніше, ніж син, що вона в школі вчитиметься краще від сина. Що сесії на факультеті для неї будуть легші, якщо, безумовно, вона не вибрала те, що їй не підходить, що виправдати це може хіба присутність переважної більшості хлопців... Кращі учениці і блискучі студентки — де вони потім?

Якщо ви до тридцяти не випали назавжди з поля зору, значить, щось дуже не встигли — чи то заміж, чи другий раз, розумніше, заміж, чи стати матір'ю.

Та чи багато таких, які "не випали", знає кожний з нас? Маленька людина, народившись жінкою, вже отримала від суспільства свою частку долі. У двадцять вона буде прагнути виглядати сексуально. У тридцять — бути заміжною. У сорок — утримати його. В п'ятдесят — не залишитися самій. Далі — немає. Так де ж Україна — на Заході чи Сході?

Хіба ж ми тільки поза політикою? Ми поза історією. Перевірте — відкрийте підручник. Не пощастило навіть побути монархією. Де ж наші жінки?

В науці їх явно немає. Якщо не ототожнювати з Наукою наші кандидатські дисертації. В науку якось взагалі не йдуть ті, кому є що сказати. Може, приходять, а потім забувають. Не їх вина. Академія Наук була й лишається розкішним вольєром для чийось дочок. Чиста робота з ненормованим часом. Це означає, можете працювати день, за ним — ніч, а можете не працювати взагалі.

Несправедливо тільки думати, що розумних туди не приймають. Приймають, але на те вони й розумні, щоб не йти. З того не проживеш. Робота, котра не прогодує сім'ю. За великим рахунком, вона взагалі "професійно неспроможна" — ні квартири, ні платні, ні зв'язків, ні пошани, ні користи для оточення. То зрозуміле на початку, і гірке наприкінці.

Може, жінки в мистецтві? А воно у нас, правда, є? Тоді варто пошукати на жіночій сторінці щорічника-альманаху.

Може, в літературі? Є. Головне лише — не писати нічого, крім віршів. Й були. Та ж жорстокий ти, світе, жінці до її генія — суху руку. Чи невидану для посмертної слави вдачу — померти від туберкульозу

в двадцять чотири. Страшно народитися жінкою.

Тепер — зовсім страшно. Полчища вчительок. Злиденні, спустошені, переважно примітивні жіночки, ладні перекусатися за зайву академічну годину чи за директора. Вони бояться віддавати дітей. Врешті-решт, ну колинебудь щось зможемо зробити для цієї нещасної жіночої інтелігенції, крізь руки якої проходимо в життя?

Полчища інженерів. Найбільш їм підходить соціалістське слівце "різничинці".

Легіони жінок взагалі безмовних. На полях, на молочних фермах та текстильних фабриках, на трамвайних лініях і хемічних заводах. Матеріальна наша робоча сила. Рабська сила усього суспільства: їх можна не по-жіночому використати, їм можна менше платити, вони менше п'ють, не прогулюють і не страйкують.

Є тільки одна упривілейована верства нашого жіноцтва — в торгівлі. Навіть у сільських жінок-продавців є дещо особливе. То гандлярське особливе можна відчувати навіть у спільній черзі — як дихають вони презирством і демонструють своє терпіння. Через них, здається мені, наша інтелігенція стала соромитись вдягатися у чорні шкіряні пальта. Символ специфічного достатку.

Бог із ними. То кого ж таки прагнемо вивести на політичну орбіту? Того, кого там тепер нема.

Немає авторитету — ні чоловіка, ні жінки, ні в політиці, ні в церкві. Колишній комуністичний офіціоз, що розбавляв колись жіночими крапляннями свої делегації, тепер не переймається тим. То не гірше. Повинен пройти час, аби у суспільства зникла уява старої бойової подруги, партійної галушки сімдесятих.

У нас з'явилося стільки партій. Але й там жінок майже нема. Бо головне в них — не інтереси тієї чи іншої верстви населення, а темперамент їх лідерів. Самих партій маємо більш, як верств, що свідчить не про те, що вони віддзеркалюють народні настрої, а про те, що маємо забагато ватажків середнього ґатунку. Їх програми до подиву схожі між собою і носять чисто декларативний характер, бо за всіма гаслами відсутня чітка програма розбудови держави. Створення її, бо залишається сьогодні паперовою. До якої б сфери ми не звернулися — хіба маємо обґрунтовану надію вистояти. Ані в економіці, ані у військовій справі. Навіть в ідеології не маємо ні загальнонаціональної ідеї, яка б згуртувала й підняла дух народу, ані окреслених національних інтересів.

Більше року, як проголошено незалежність. Ми й досі висимо в повітрі і залежимо від коливань у ньому. До речі, чи не Леся Українка ще попереджувала, яка небезпека чекає на народ, що отримав свободу в дар, а не здобув у боротьбі. Маємо таки власних пророків. Випадковість дала Україні другий в цьому сторіччі шанс відновити свою державність,

а з нею — поставити українську націю в коло європейських народів. Бо теперішня самостійність не була наслідком ані воєнної боротьби, ані дій жодної організації. Мусимо усвідомлювати: для переважної більшості народу України державність, грубо кажучи, просто звалилася на голову, несподівана, неочікувана, тактично непродумана. Вона була омріяна цілими поколіннями, але не більш. У нас немає навіть певної політично стабільної верстви населення, яка б поставила українську ідею понад власний інтерес. Хоча б на певний час.

Гостра, вже майже забута з часів повоєнних, всепоглинаюча економічна криза. Дискредитація ще торік вдалої пропаганди щасливої і гордої самостійності, яку обирала й гальмувала Москва. Атмосфера розгубленості, розпачу, роздратування та недовіри до нових гасел і відозв, до виринаючих на поверхню нових політичних лідерів, безславний кінець яких лише утруднює вихід наступних. Неорганізований, розпоршений в силах націоналістичний рух, який роз'їдають внутрішні чвари, єдиний був би здатний до конструктивної діяльності. Всі ми начебто сором'язливо забули: в народі, який змагає до державності, мусить існувати провідна верства, що здатна віднайти шляхи національної самореалізації.

З жінок чи чоловіків та верства складатиметься — немає значення. Єдина вартість — розмір тих особистостей, котрі визначають наш, український, геополітичний та історичний розмір. Визначають наше — великодержавне або малоросійське — сприйняття світом.

З кого ж таких чекати? З наших третьорозрядних політиків? Шкода, чоловіки, вас не туди прийняли. Той маленький заповідничок, котрий вам відгородили добрі батьки, був всього лиш дитинцем. Тому сьогодні ви безнадійно провінційні, а політика ваша — пасивна й обережна. Жаль таки, інтелектуальний рівень нашої управлінської еліти, її обізнаність з сучасною ситуацією в світі, досвід урядової політики виявилися набагато нижчими, як у східних сусідів.

Не будемо шукати і серед "брата-демократа", котрий завжди намагається поодинці пролазити до владних структур і щось ніби розхитувати. Ті, яких маємо, хібащо виявилися здатними скомпромітувати добряче й ідею демократичного правління, і ринкової економіки в очах суспільства.

Може, Україна, яка не має жодного зовнішнього джерела для своєї розбудови, знайде внутрішній — через мобілізацію духовних ресурсів нації? Розуміння власної самобутності, знання духовних витоків, християнських та історичних традицій? Де там. Національні церкви з ісламським темпераментом поборюють одна одну. А їх діячі переймаються не всепоглинаючою матеріалізацією культури українського суспільства, для котрої не матиме значення — чи її русифікують, чи американізують, котра не

творює національної спільності, не творить свідомости єдності нації — вони зайняті з'ясуванням особистих стосунків та боротьбою за історичну справедливість. Це тоді, коли конфесійна смута підточує націю зсередини, коли напруженість між громадами стає більшою, ніж колинебудь раніш, коли поволі передається вона всьому суспільству... Стара малописьменна жінка, з якою їхала я торік у потягу з Івано-Франківська до Києва, розуміла те, до чого ніяк не прийдуть діячі у Львові чи Нью-Йорку: незалежній державі потрібна незалежна ні від кого церква. Бажано — єдина. І друге: національні церкви мусять поставити в своїй політиці пріоритетними інтереси самостійної держави. Розбудувати, створити ту державу — справа понад усе! Бо Україна є для нас понад усе!

Цей державницький, цей великодержавницький світогляд повинні мати політичні лідери українського завтра. Він не має нічого спільного ані з фашизмом, ані з дискредитацією національних меншин. В житті кожного народу буває той історичний період, коли він повинен мобілізувати всі свої сили, свою гідність, аби віднайти під ногами ґрунт власної землі.

Не можемо вже покладатися на жодний зовнішній чинник, що встановив би порядок. То буде його, не наш порядок. Мусимо, як Мюнхавзен, витягти себе з обвальної політичної дестабілізації та кризи, котра нині, ні, ще вчора формувала засади другорядності економіки України навіть у межах СНД. Повинні відмовитися від стереотипу бачення як єдино вірного, єдино прогресивного, а-ля американського демократичного варіанту державного поступу. Він не відповідає існуючим нині на Україні економічним, політичним та зовнішнім умовам. Вперте небажання це бачити — вибачене для демократичного Заходу й дуже зрозуміле для посттоталітарної України, призведе до втрати самостійності.

І знову крокуємо до тотальної державності. І може більше, як ніколи, то знову — справа не для жінок. З їх наївною вірою у самоприйдене краще, з впертою сліпою, незалежною ні від минулого, ні від майбутнього, любов'ю до свободи, з небажанням зрушуватися вправо.

Що лишається робити? Україна переступила в новий рік з повною втратою надії і довіри до влади, з бльокованим через брак коштів і пального виробництвом, із зруйнованим звичним ритмом життя, з катастрофічним падінням продуктивності праці через відсутність вже будь-яких стимулів — моральних і матеріальних. З неспроможністю протистояти щонайменшому суттєвому конфліктові. Комуністична партія пішла, залишивши по собі вакуум у розбитому державному механізмі. "Дика" приватизація вчорашніми партотратичними колами та відверто мафіозними структурами, перенесення економічної активності на маргінесові сфери, наростаюча анархія

— досягли рівня, на якому опанувати ситуацію може тільки цементуюча державна сила. І те цементування буде носити не тільки певні обмеження економічного життя суспільства, а й політичного.

Бо гіперінфляція під гаслом лібералізації творить умови для реанімації ідей та політики комуністів, для піднесення сильних промосковських настроїв. Бо ситуація, в якій кожна з держав, що межують з Україною, мають до неї історично чи політично складені територіальні претенсії, — змусить державу утримувати під контролем щонайменші відцентрові тенденції. Змусить поставити державницькі інтереси вище політичних інтересів будь-якої меншини, етнічної або релігійної спільноти, особи. Якщо це справедливо для сильних Сполучених Штатів, чому ж несправедливо в напівколоніальній Україні, котра перетворюється в сировинний додаток, котра стає об'єктом визиску сильними державами — через постачання дешевою робочою силою, розпродаж фондів, допущення на свій терен екологічно брудного виробництва, еміграцію інтелігенції.

Таки ж будемо змагати до розбудови української нації та розв'язання національних інтересів! До формування національної урядової сили, котра забезпечить функціонування механізму державного управління та врятує нас від остаточного розкладу чи інвазії під гаслом "відновлення спільного економічного простору". Котра за допомогою політичних

важелів — через відсутність інших — переінакшить суспільство у всіх його сферах.

Чи віднайти себе у тій справі — будуть вирішувати самі жінки. Нестатки, приниження, непосильний тягар утримати, нагодувати сім'ю, — хто з нас відшукає в собі сили на ще дещо? На одержимість політичної місії чи слави. Чи індивідуальної відмови від усього в ім'я ідеї. В нашому суспільстві це покищо демонструють лише черниці. І все таки, хтось же рішиться, всупереч презирливо-поблажливій уяві одиниць, котрій немає куди подіти темперамент і час, — таки поринути в політичну боротьбу? Хтось наважиться, нарешті, виступити лідером і подобатися, як слід подобатися жінці. Нас з ранніх років запевняли: народилася жінкою й використовуй саме це. Може варто, нарешті, справді використати — в тому єдиному випадку не згубивши поваги до себе?

Кажуть, одне життя не спроможне відповісти на всі питання, здійснити всі мрії — обрієм людини лишається смерть. І все таки завтрашнім земним жінкам, котрі прийдуть в політику, буде потрібно стати вище ще двох речей. Наївної віри в те, що Україна чекає свою Жанну д'Арк. І того, що політика є звичайна газардова гра. Тільки ставкою — все, що ви можете мати в житті. А можете — не мати, залишившись самотньою, розчарованою, виснаженою і смішною.

АНТОНІНА ЛИСТОПАД

* * *

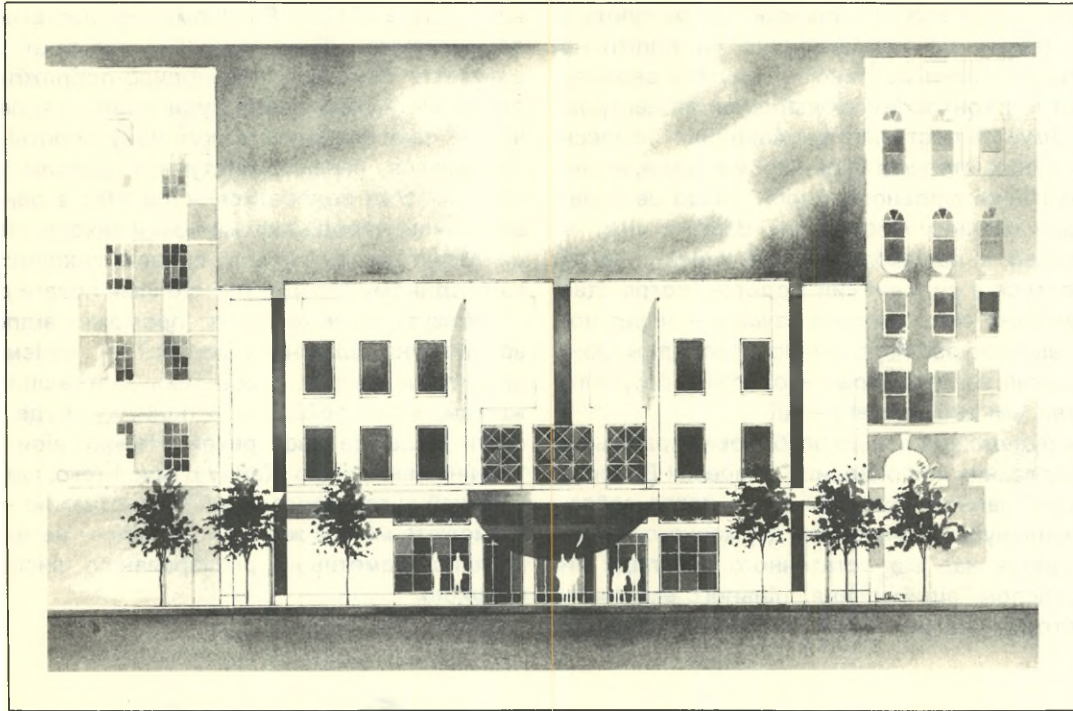
Ще не посивів синьоокий без.
Мою безодню березні закрили,
Хоч на краю тримаюся щосили.
Хто в часі щезне?
Хто в просторах щез?

Простеж ту лінію. В пільмі простеж!
Згадай усіх.
І не забудь нікого!
Хто нивою пройшов, хто — перелогом.
Залежність є.
Із межами. Без меж.

Як вдержати ту нитку?
Для нужди!
Надриви і надлами...
І льоди!
А ти веди!
Крізь біль! Крізь мури ситі!
Спішити треба, поки видно слід.
Де рід пройшов, там мусить бути рід!
Чи нам дозріють яблука наліті?

м. Краснодон на Луганщині.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ ВЧОРА, СЬОГОДНІ І ЗАВТРА

Союз Українок Америки постав у 1925 році і вже рік пізніше влаштував першу виставку народного мистецтва в Нью-Йорку в готелі "Астор" на запрошення американської організації "Мистецтво і промисел жінок". Провід СУА, захочений успіхом виставки, старався використати й інші нагоди, щоб ознайомити американську публіку з українським народним мистецтвом. На ці виставки позичали речі від приватних осіб. Незабаром виринула ідея придбати власну збірку народного мистецтва, однак в перші роки існування СУА не мав фондів на здійснення такого проекту.

Українська громада взяла участь у Всесвітній виставці в Чикаго в 1933 році. Кооператива "Українське народне мистецтво" у Львові надіслала до українського павільйону збірку народного і прикладного мистецтва. СУА закупив цю збірку за 2,225 дол. і після закриття Всесвітньої виставки експонати перевезено до Нью-Йорку, де зразу влаштували виставку в домівці СУА. Опісля експонували колекцію в багатьох містах США з ініціативи відділів СУА і різних організацій, відбувалися також покази народ-

ної ноші. СУА подбав про окремі виставки для американської публіки при університетах (Колумбія в Нью-Йорку, Дрексел у Філадельфії), брав участь у збірних виставках, які влаштовували американські жіночі організації. Експонати продавали, згодом замовляли нові. Продаж припинили з вибухом другої світової війни. В 1943 році осідок СУА перенесено з Нью-Йорку до Філадельфії, де також опинилася колекція народного мистецтва.

Для нагляду за колекцією конвенції вибирали комісію народного мистецтва. Олена Лотоцька, довголітня голова СУА, подбала про фонди на сплacenня боргу за збірку, опісля постійно опікувалася нею. В 1959 році почалися переговори Екзекутиви СУА з дирекцією Українського Інституту Америки у справі приміщення етнографічної збірки СУА в будинку Інституту. Виміна думок завершилась умовою між обома сторонами, яку підписали Володимир Джус, фундатор і голова УІА, і Олена Лотоцька, голова СУА.

В листопаді 1965 р. з нагоди XIV Конвенції СУА влаштовано виставку в двох кімнатах на четвертому

поверсі будинку, яку оглянули учасниці Конвенції і запрошені гості. З уваги на обмежене місце, виставлено лише частину колекції. Згодом дирекція УІА відступила ще дві кімнати. Офіційне відкриття "Музею народної творчості" відбулося 8-9 квітня 1967 року. Згідно з умовою, музеєм заряджувала дирекція, до якої входили Стефанія Пушкар, голова СУА, Юліян Ревай, адміністративний директор УІА, і Мирослава Гординська, мистецький упорядник колекції. Марія Ржепецька, мистецька референтка СУА, очолювала Музейну комісію, яка мала виконувати роботу в різних музейних ділянках: каталогування, консервація експонатів, чергування, видання, імпрези. Дирекція не подбала про платного працівника, а серед членів комісії не було ні одного музейного фахівця. Крім цих недоліків, Музейна комісія намагалася розвинути діяльність і в наступні роки влаштувала: 27 квітня 1969 р. — виставку бачванського орнаменту Юліана Колесара; 8 листопада 1969 р. — виставку картин Катерини Кричевської; 15 лютого 1970 р. — виставку картин Галини Мазепи; 12 квітня 1970 р. — конкурс і виставку писанок; 25 квітня 1970 р. — конкурс і виставку кераміки.

Члени комісії обслідування, яку очолювала Оксана Щурова, не могли почати праці через брак картотеки експонатів.

21-23 травня 1971 року відбулася XVI Конвенція СУА. Головою СУА стала Лідія Бурачинська, а до управи вибрано Ярославу Геруляк як мистецьку референтку. Я. Геруляк перебрала діловодство від М. Ржепецької і накреслила діяльність Музейної комісії. В той час управа УІА запланувала ремонт будинку, і вліті 1971 р. довелося зложити експонати до пачок. В 1972 р. музей одержав дотацію від Ради Мистецтва штату Нью-Йорк у сумі 1,500 дол., і С. Геруляк запросила етнографа і музейного фахівця Оксану Грабович провести інвентуру, каталогування і консервацію колекції. О. Грабович працювала над збіркою від 26 червня до 16 вересня 1972 р.

У зв'язку з ліквідацією виставки та плянами на майбутнє виявилася розбіжність у поглядах про дальшу співпрацю між Екзекутивною СУА і управою УІА, а радше його адміністративним директором Ю. Реваєм. Всупереч намаганням Екзекутиви СУА узгодити спірні справи, порозуміння не досягнуто. В листі з 3 січня 1973 р. УІА вивів приміщення, а 30 листопада перевіз збірку до Філядельфії. Експонати зложено в долішніх кімнатах дому СУА. Екзекутива СУА почала думати про власне приміщення. Нагода трапилась, коли Український Конгресовий Комітет вирішив купити дім на 203 Друга авеню в Нью-Йорку і погодився прийняти СУА як спільника. Дім куплено в листопаді 1974 р. За свою частину будинку СУА заплатив готівкою з заощаджень Головної Управи, які доповнила Окружна Управа Нью-Йорку. Ювілейна XVII Конвенція СУА, що співпала з

відзначенням 50-ліття організації, яка відбулася 29 листопада — 1 грудня 1974 р., апробувала купно частину будинку і схвалила збірку "цеглинок" на ремонт приміщення та влаштування музею. Кошти заснування музею виносили 150,000 дол. У березні і квітні 1976 р. піяністка Юліана Осінчук дала чотири успішні концерти в Дітройті, Ньюарку, Нью-Йорку і Філядельфії, дохід з яких був призначений для музею.

В 1975 р. почалася інтенсивна підготовка до відкриття музею. На прохання СУА Екзекутива Українського Народного Союзу відступила безкоштовно кімнату у своєму будинку в Джерзі Сіті, куди перевезено збірку з Філядельфії для упорядкування, відчищення та фотографування. Під наглядом Марії Савчак працю виконували Марія Ржепецька, Олександр Різник, Іванна Савицька, знімки робив Осип Старостяк. Олександра Різник, заступниця голови СУА, покликала Музейний комітет, який не проявив діяльності, і Екзекутива СУА мусіла зайнятися всіми справами, пов'язаними з відкриттям і веденням музею.

На куратора запрошено Оксану Грабович, яка вже раніше працювала над колекцією. Вона студіювала етнографію і соціологію на історично-соціологічному факультеті Ягайлонського університету в Кракові, де досягнула науковий ступінь магістра. В часі студій працювала в етнографічному інституті проф. Райнфуса та проводила досліди в терені. О. Грабович вложила багато праці, щоб зразу поставити музей на професійний рівень. Вона планувала устаткування виставових заль, добирала експонати на виставки, дбала про консервацію колекції та відповідне влаштування сховища. 15 вересня 1976 р. на пост директора музею прийнято Марію Шуст. Дарія Байко, тепер адміністративний директор, почала працювати в квітні 1977 р. Для ведення крамнички та інших завдань ангажовано також працівників на годинній базі, які часто мінялися. Каміля Смородська, референтка зв'язків СУА, влаштувала пресову конференцію 30 вересня 1976 р., опісля повідомлення про музей появились в українській і американській пресі. Посвячення та офіційне відкриття музею відбулося 2 жовтня, а 3 жовтня музей відкрито для публіки. Виставка охоплювала понад 60 експонатів — зразків народного мистецтва. Виставку підготувала Оксана Грабович, вона була також автором англійського каталогу "An introduction to Ukrainian folk art".

25 березня 1977 р. в музеї відкрито виставку писанок і обрядового печива, яку підготували Оксана Грабович і Любов Волинець. Вони теж написали статті до каталогу, обкладинку якого проектував Зенон Фецак. Наталія Хитра-Рибак відповідала за пресові повідомлення і рекламу. З нею співпрацювала група добровольців. У висліді їх заходів інфор-

мації та статті про виставку і курси писання писанок появились в 31 газеті Нью-Йорку і околиці, у трьох популярних журналах і трьох комерційних брошурках для туристів. У телевізійних програмах подавали також інформації про виставку. В перші три дні виставку відвідало приблизно 900 осіб, з того 90 відсотків неукраїнців. Рівночасно з виставкою відбувалися доповіді і покази писання писанок, де висвітлювано фільм Славка Новицького "Писанка". За два перші тижні виставку відвідало понад 1,500 осіб, пізніше приходили українські та американські групи. Працівники музею і добровільні помічники були приголомшені та разом вдоволені незвичайним успіхом.

29 жовтня 1977 р. відкрито виставку "Традиційні мотиви в українських тканинах і вишивці", яку підготували Оксана Грабович і Марія Шуст. Текст до каталогу написала О. Грабович.

Від 2 до 23 грудня 1977 р. проведено різдвяну програму, яка охоплювала роблення прикрас на ялинку, виставлено також вертеп та стіл з традиційними різдвяними стравами. У програмі взяло участь 500 дітей.

Від 4 березня до 16 квітня 1978 р. влаштовано покази писання писанок.

11 листопада 1978 р. відкрито виставку маляра-примітивіста Никифора з Криниці, яку підготувала Марія Шуст при допомозі Вадима Лесича, дослідника Никифора та автора праці про нього. В каталозі поміщено статтю Ірини Петренко-Федишин.

Від 10 лютого до 18 березня 1979 р. тривала виставка оригіналів "Самвидаву" українців та представників інших народів СРСР. Статті до каталогів написали Роман Купчинський і Надія Світлична. Виставлено також вишивки жінок-в'язнів мордовських таборів, які привезла Н. Світлична, одна з в'язнів-вишивальниць. Оформлення виставок проектував Зенон Фецак, технічну працю виконував Володимир Папуга.

Перелічені тут виставки і програми — це підсумки діяльності музею за два роки і чотири місяці, це час, коли музей ставив перші кроки при активній співпраці проводу СУА та багатьох осіб, яких тут годі назвати. Діяльність музею не обмежувалася до виставок і програм. Полагоджувано поточні справи, прохання про дотації, нав'язано контакт з деякими музеями США і Європи.

17 грудня 1976 р. музей одержав чартер від штату Нью-Йорк, зареєстровано назву "The Ukrainian Museum" — "Український Музей". Опісля полагоджено статус неприбуткової інституції і членства в Американській Асоціації Музейів.

Для встановлення громадської бази музею виготовлено статут та проведено кампанію приєднання членства.

17 червня 1977 р. відбулися основуючі загальні

збори Українського Музею, на яких схвалено статут і вибрано управу. На голову вибрано Олександрю Різник, до управи увійшли членки СУА і члени УМ. На загальних зборах 5 березня 1978 р., з малими змінами, перевибрано попередню управу.

СУА заснував музей зусиллям і коштами свого членства, щоб зберегти від знищення збірку народного мистецтва, початки якої сягають 30-их років. Провід також усвідомлював, що музей мусить стати загально визнаною громадською інституцією, коли він має далі розвиватися і виконувати важливу культурну місію.

На загальних зборах 4 березня 1979 р. головою управи УМ вибрано д-ра Богдана Цимбалістого. Цей пост він займав до 3 червня 1990 р., уступив з уваги на стан здоров'я. Проміжок часу, коли д-р Цимбалістий очолював управу УМ, становить окремий важливий період росту музею. Людина високої особистої культури, широкого діяпазону знання та зацікавленнь, працював невтомно, послідовно і жертвенно для музею, надавав напрям його діяльності, ініціював нові почини. В роки каденції д-ра Цимбалістого почали виходити друком річні звіти УМ, на його прохання Іван Флис, президент Українського Народного Союзу, погодився на неперіодичну сторінку в щоденнику "Свобода" під заголовком "Вісті Українського Музею". Досі вийшло 39 чисел "Вістей", які редагує Любов Дражевська.

У фінансовій ділянці д-р Цимбалістий заініціював "тривалі" і "пропам'ятні" фонди, відсотки з яких призначені на поточні видатки та адміністрацію. На конті цього фонду 31 грудня 1992 р. було 551,400 дол. У 1985 р. куплено будинок в Нью-Йорку на 6-ій вулиці, між Другою і Третьою авенями, який вже сплачено і заплановано перебудувати на просторі власне приміщення музею. Під керівництвом д-ра Цимбалістого Український Музей став визначною українсько-американською інституцією, в американських музейних колах — одним з найбільш відомих так званих малих музеїв.

Основою УМ була колекція СУА, яка охоплювала 800 предметів народного і прикладного мистецтва. Нині етнографічна збірка нараховує понад 6,000 експонатів, у тому числі 50 повних народних одягів (з того лише 5 — чоловічих), 250 жіночих і чоловічих сорочок, 350 рушників, 200 килимів, різні частини одягів, ліжники, верети, зразки вишивок, кераміку, вироби з дерева і металю, писанки. Куратором цього відділу є Любов Волинець.

У 1981 р. започатковано архів, який складається з фотографій (багато з них історичної вартости) документів, особистих архівів видатних громадян, програм виставок та імпрез, нумізматичної та філателістичної колекцій. Архівом завідує Христина Певна. В 1984 р. музей влаштував виставку "Історія української іміграції в Америці", для якої використав мате-

ріяли з цієї колекції. В архіві записано 18,650 надходжень. У 1983 р. постав відділ образотворчого мистецтва. Крім картин і скульптур індивідуальних мистців, у збірці знаходяться колекції: 320 картин Василя Кричевського, 135 — Никифора з Криниці, 48 — Славка Крушельницького, 42 — Леоніда Перфецького, 34 — Миколи Бервінчака і 95 праць Галини Захаріясевиц, які є оформленням промислових знаків.

Колекції УМ зросли завдяки жертвенності української громади, закуплено лише невелику кількість вартісних експонатів, часто при видатній фінансовій допомозі приятелів музею.

Лідія Гайдучок завідує відділом преси і зовнішніх зв'язків, співпрацює також з Комітетом придбання фондів. Українська і американська преса одержує повідомлення про виставки, курси, програми УМ і часто використовує ці інформації. Вістки появляються в "New York Times", "New York Post", "Daily News", в інших публікаціях, різних довідниках для туристів, в українській пресі. Про пересувні виставки у різних штатах американська місцева преса поміщує довші, часто ілюстровані статті.

Започатковані у 1977 р. курси продовжуються, зчасом включено курси вишивання, роблення герданів. Ці "освітні програми" відбуваються на весні і восени, на них буває від 30 до 120 осіб на кожній, в тому числі 95 відсотків неукраїнців. Музей відвідують кожного року 15 — 20 груп учнів американських шкіл, українські школи, молодечі організації. Програмами завідує Любов Волинець.

Десятки осіб доброї волі вносять вклад у щоденну працю музею, служать професійним знанням і досвідом.

До 1992 р. в УМ відбулося 19 етнографічних виставок і 22 — з різною тематикою: образотворчого, релігійного мистецтва XVI — XVIII століть, церковної архітектури, історії української імміграції, "Самвидаву" тощо. Деякі з них стали "пересувні" і були експоновані в американських і канадських музеях і різних інституціях — разом 40 виставок. До кінця 1992 р. музей відвідало принаймні 75,000 осіб, з того більшість неукраїнців та туристів з цілого світу. За 16 років діяльності в неймовірно тісному приміщенні музей себе повністю виправдав.

Фінансову базу музею становлять членські вкладки, пожертви української громади, дохід з крамнички та дотації від New York State Council on the Arts, The Institute of Museum Services, The National Endowment for the Arts та американські фундації. За 15 років музей одержав дотацій на суму 737,950 дол., це в середньому 49,190 на рік. З уваги на економічну кризу, музей дістає лише одну третину, порівнюючи з минулими роками. В 1992 р. УМ мав 1,600 членів в різних штатах Америки, в Канаді і Європі. Членські внески призначені на поточну працю, однак їх не

вистачає на покриття адміністративних видатків. Переглядаючи списки членів, прикро вражає, що багатьох прізвищ відомих громадян серед них немає. Фінанси на адміністрацію УМ підсилює Комітет збірки фондів, який вже багато років очолює член управи УМ Тетяна Тершаковець. Комітет влаштовує постійно концерти, товариські зустрічі у приватних домах або в готелях, льотерії, бенкети з нагоди річниць музею.

Найбільше пожертв на потреби музею зложив дотепер СУА, а також дає безкоштовно приміщення. Музей покриває кошти, пов'язані з вживанням приміщення.

На загальних зборах 3 червня 1990 р. головою управи УМ обрано архітекта Тита Геврика, який був заступником голови від 1985 р. і віддано працював для музею. Т. Геврик був автором каталогу та куратором найпопулярнішої виставки "Втрачені архітектурні пам'ятки Києва" 1982 р. Виставка була експонована у двадцятьох містах США і Канади. Каталог передрукували в журналі "Пам'ятки України" в Києві, опісля він вийшов окремим виданням тиражем 10,000 примірників. Він був також автором каталогу і куратором виставки "Дерев'яні храми України" 1987 р., ініціатором виставки фотографій сучасних церков у діаспорі, проекти яких виконав видатний архітект Радослав Жук. Виставка експонується в музеях України.

Т. Геврик зайняв пост голови управи УМ в той час, коли більше приміщення для музею стало необхідністю. Кошти будинку при 6-й вулиці та відсотки від позички, разом 1,532,984 дол., виплачено, а на перебудову будинку потрібно коло 3,000.000 дол. Т. Геврик покликав Будівельний комітет для збірки фондів, з яким постійно співпрацює. Цій справі присвячує багато уваги і часу. Комітет очолює Анна Аліськевич.

Музей має велике значення для української громади. Він дає нагоду ближче пізнати культуру, історію, побут народу, помагає зберегти українську ідентичність. Тепер він важливий також для України. Від часу проголошення самостійности Україна намагається розв'язати різні проблеми — економічні, соціальні, екологічні, політичні. Потреби культури чекають своєї черги. Нечисленні статті звертають увагу на невідрадне становище музеїв України. В нинішніх обставинах ледве чи є надія, щоб музеї України швидко подолали труднощі та задовільно сповняли свою культурну місію. Тут у пригоді міг би стати Український Музей в Нью-Йорку — влаштовувати виставки зразків музейних скарбів України та ширити інформації про культурні надбання нашого народу, головню тепер, коли Україна появилася на мапі світу як самостійна держава.

Сподіємося, що українська громада та членство СУА допоможуть музеєві зробити цей важливий крок вперед.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

Голові Управи Українського
Музею в Нью-Йорку п. Титу Геврику

Надзвичайному і Повноваженому
Послу України в США О. Г. Білорусу

Вельмишановний пане Геврик!

В Україні добре знають і цінують заслуги Українського Музею Нью-Йорка в збереженні і поширюванні нашої національної культури, в популяризації знань про неї серед американської громадськості, в організації виставок мистецтва незалежної України.

Нас радує звістка про те, що американські громадяни українського походження вирішили спорудити новий будинок Музею та успішно розпочали збирання коштів для нього.

Новий будинок Українського Музею в Нью-Йорку дасть можливість забезпечити такі масштаби української культурної діяльності в США, які відповідають сучасним історичним обставинам та потребі розвитку дружніх відносин між Україною і США.

Міністерство культури України бажає Вам успіхів у цій надзвичайно важливій та благородній справі і готове надати всю можливу допомогу.

Міністр І. Дзюба

ГАЛИНА ЛАЩЕНКО

БУЗКОВИЙ ЦВІТ

Зима 1920 року в Києві. Великі труднощі з паливом. Тому навчання в гімназіях припинили, поки по-теплішає, і скоротили літні вакації. Частину літа будемо ходити до школи.

Наближався Великдень. Знову ходжу до гімназії. Нас водять парами до церкви по тихих в цей час вулицях Липок, обсаджених старими липами.* Невеличка церква захована в саду, куди ми, діти, входимо притихлі і поважні. Багато чого не розумію, але відчуваю глибокий зміст Богослужб.

— Тобі зле? — нахилилась до мене молода вчителька. Може я зблідла від духоти в церкві, від лада-ну. — Вийдем на повітря!

В саду вона посадила мене на лавочку. Повітря було свіже, але тепле. Трохи згодом ми повернулися до церкви.

Пізніше я ніколи так не переживала велич церковних відправ перед Великоднем, урочистий і радісний в'їзд Ісуса Христа до Єрусалиму, зраду Юди, страждання і смерть Христа. І може тому ніколи не була так близько до великої правди цього таїнства.

На Страсному Тижні, в часі моєї першої Сповіді і Причастя, зворушена, я просила прощення у всіх домашніх. Всі ці переживання пов'язалися тоді глибоко і лишили незатертий слід.

Бабуня і мама повели показати мені круглу панораму, що звалася Голгофа. Багато років пізніше я читала, що це було щось унікальне.** Більшовики зробили з неї потім залю для антирелігійних бесід.

В ту весну я побачила Аскольдову могилу. На могилі — пам'ятник. Казали, що він нагадує каплицю і що це місце завше любили відвідувати кияни. Бо це древній Київ, одна з найстарших світових столиць, а це його праісторія. Вже тоді я розуміла це. Більшовики влаштували там площу для танців.

Ми ходили до школи, хоч був важкий час. Місто було, як казав пізніше знайомий, згадуючи цей час у Києві, "поранене кулями, стероризоване арештами й розстрілами, ослаблене епідемією тифу і півголодне".

Але була весна. Київ тону в бузковому квітті. Таку масу бузкового цвіту я потім не бачила ніде і ніколи. Я відчувала цю красу і згадувала київську весну, коли ми жили вже на чужині. Київ на багато років став для мені мітом.

* Липки — один з найкращих районів Києва в той час. Липки для Києва — як Пассі для Парижу.

** Голгофу побудував підприємець Гошкольський.

ЧОРНОБИЛЬ: ДОЛЯ НАРОДНОЇ КУЛЬТУРИ ПОЛІССЯ

*Зачадили ліси і землю занедбали,
Поставили АЕС в верхів'ї трьох річок.
То хто ж ви є, злочинці, канібали?
Ударив чорний дзвін. І досить балачок,
В яких лісах ще ви забарпожені?
Що яничари ще занастять?
І мертві, і живі, і ненароджені
Нікого з вас довіку не простять.*

Ліна Костенко

Полісся... Безмежна рівнина з великою кількістю річок, озер та водоймищ, болотисто-піщана земля, яка прикрашають праліси та луки.

В далеку сиву давнину, переважно по берегах річок, тут поселилися люди (у I тисячолітті по Хр. Полісся заселяли слов'яни). Свої оселі вони будували з дерева — кругляка чи бруса, дахи крили колотою дошкою-драницею. Невеличкі ділянки орної землі, на яких сіяли жито, ячмінь, просо, льон, коноплі, не могли прогодувати поліщуків. Доводилось займатися рибальством: рибу ловили в річках та озерах. Ще й сьогодні на Поліссі користуються традиційними рибальськими знаряддями та пристосуваннями, виготовленими з лози та сплетеними з ниток (сіті, ятері). Збирають ягоди та гриби. Лише на Поліссі ми можемо почути "ягідні" та "грибні" пісні:

*Збирайтеся, всі ягодойки, в бору,
А ми підемо з користю додому.
Збирайтеся, всі ягодойки, в листу,
А ми підемо додому з користю.*

Особливо поширене було на Поліссі бортне псічництво. Дикі бджоли селилися в дуплах дерев, такі дерева називали бортями. Згодом людина навчилася робити борті — колоди, випалюючи та видовбуючи в них гнізда для бджіл. Ще й сьогодні по багатьох селах Полісся ми натрапляємо на такі вулики-колоди. Вони є навіть в тридцятикілометровій зоні Чорнобильської атомної електростанції.

Населення тих районів Полісся, які до 1939 року були під владою Польщі, крім грошей, податки сплачували деревиною, полотном, а то й медом. Старші поліщуки розповідають, що для польських панянок навіть воду для миття возили з поліських озер.

Ще донедавна тут майже в кожній хаті був ткацький верстат і прядка. Хатне і господарське начиння, знаряддя праці, плетений і дерев'яний посуд поліщуки виготовляли власноручно. Так само виготовляли й одяг. Старші люди зберігають у скринях сувої полотна, одяг та рушники домашнього виготовлення.

*Божник. Київське Полісся. Фото Лідії Орел.
Ritual cloth, Polissia, Kiev region. Photo by Lidia Orel*

Мала кількість родючих земель, бездоріжжя, відірваність від великих доріг та міст, від світу спричинилися до того, що, порівняно з лісостеповими районами України, на Поліссі був дуже сповільнений суспільний розвиток. І це значною мірою зберігається донині.

Під час польових експедицій Музею народної архітектури та побуту України на Полісся, починаючи від 70-х років, ми зустрічаємось з реліктами народної культури, які сягають не лише давньоруської доби, але й праслов'янської. Так, на околиці села Вижиця Дубровицького району Рівненської обл. стоїть і сьогодні масивне "цар-дерево", завішане рушниками, намітками, фартухами. Колись його освятили, і люди досі приносять ці речі як жертву з різної нагоди.

На Поліссі існують цвинтарі, на яких є поховання без хрестів. На могилі покійника лежить "наруб" чи "приклад" — грубо обтесана дерев'яна колода або камінь чи складена в зруб "хатинка". Старші люди, зокрема на Рівненському Поліссі, і нині просять дітей покласти після їхньої смерті на могилу такий "наруб" чи "приклад".

Тільки на Поліссі ми можемо від живих свідків записати обряд "Одруження колісня" (14 вересня, на день святого Семена, побутував обряд освячення вогню, який вперше запалювали, щоб починати хатні роботи — м'яти коноплі чи льон, прясти, чоловіки могли починати майструвати щось з дерева). На тому ж Рівненському Поліссі, в с. Сварицевичі, нам пощастило ознайомитися з обрядом "Куст".

На Трійцю, Зелену Неділю, наряджають найкращу дівчину в селі у вінки з зелені і водять від хати до хати з піснями-вітаннями господарів (як під час колядування чи щедрування), бажаючи їм всілякого гаразду:

А ми були в зеленому лісі,
Нарядили Куста з зеленого кльону,
Вийди, господарю, з нового покою,
Дай Кусту хоч півзолотого.

Господарі обдаровують Куста гостинцями. Колісь було три Кусті: дитячий, дівочий і жіночий.

В той час, коли водять Куста, старші люди йдуть на могилки відвідувати покійних рідних, несуть зі собою клечання, частування і оплакують їх:

Ой, мій Іваночку, як же ти там поживаєш?
Чи бачишся ти з родиною?
Та з яких доріг тебе виглядати, сподіватися?

На Поліссі ще й нині майже повністю зберігся обряд весілля, похорону, хрестин, виряджання в армію, там можна записати прекрасні веснянки, купальські, петрівчані пісні, легенди про русалок, водяника і лісовика. Більшість календарно-обрядових і родинно-побутових пісень одноголосі, проте виконання їх місцевими людьми звучить як багатоголосся (архаїчна форма співу).

Дитинством поезії можна назвати поліські веснянки:

Забрала вода всі луги,
Рано ми, рано, всі луги.
Одна купойка зосталась,
Рано ми, рано, зосталась.
На тій купойці зозуля,
Рано ми, рано, зозуля.
Кує зозуля по весні,
Плаче дівчина по росі,
Рано ми, рано, по росі.

Мова поліщуків зберігає багато пестливих слів: "купойка", "дівчинопойка", "квітійка", давньоукраїнські слова: "тук" (сало), "тузень" (разок намиста), "ковч" (верстат для виготовлення сукна), "стебка"

(комора для зберігання овочів), "кліть" (комора для зберігання збіжжя, одягу) і т. п.

Продовжують жити традиції народної кухні і медицини. Ще перед самою чорнобильською катастрофою, недалеко від електростанції, було (тепер поховане) село Крива Гора. Там жила народна лікарка баба Хима, до якої їздили за зціленням навіть хворі лікарі з Києва.

Лише на Поліссі, в окремих районах, через малу кількість орної землі, є лісгоспи, а не колгоспи. Це особливо благодатні місця для відпочинку. Треба сказати, що за розмірами територія Полісся дорівнює кільком таким державам, як Бельгія, і тягнеться воно від кордону з Польщею аж в Сумську область.

За природними умовами, історією, народною культурою воно неоднорідне, проте все Полісся, як вже було сказано, мало і має сповільнений суспільний розвиток. Маємо Волинське або Західне Полісся (північні райони Волинської та Рівненської областей), Центральне або Середнє Прип'ятське (басейн Прип'яті, Житомирське, Київське Полісся), Лівобережне або Східне (Чернігівське). Дослідники народної культури виділяють і Південне Полісся, яке доходить аж у північні райони Хмельницької та Тернопільської областей. Щоправда, через багато причин тут традиційна культура почала швидше руйнуватися.

Поговоримо детальніше про втрати народної культури Прип'ятського Полісся, яке зазнало найбільшої радіації, має так звану "зону відчуження" — це в радіусі тридцятикілометрової території, біля електростанції, яка високо загорожена колючим дротом. Там, на превеликий жаль, живе ще понад дві тисячі осіб. В основному це люди, які дуже прив'язані до своєї "малої Батьківщини", як вони самі кажуть. В інших районах України для них і ліс не такий, і земля не така, і сонце не так світить. Пригадаймо вірш поета-поліщука Дмитра Фальківського:

Очерет мені був за колиску,
В болотах я родився і зріс.
Я люблю свою хату поліську,
Я люблю свій замріяний ліс,
Що там тропіки, дикі пампаси,
Заглянь-но у пушу до нас,
Я віддав би за неї відразу
І Урал, і Тібет, і Кавказ.

За зоною "відчуження" (у ній 55 сіл захоронено і підлягають захороненню) іде зона "відселення". Це дуже велика територія, майже вся північна Житомирщина, з якої так повільно відселяють людей. За особливостями народної культури Прип'ятське Полісся має багато спільного з усім Поліссям, проте має й свої. Це древлянська земля, яка донесла до наших днів традиції народного будівництва часів княжої доби — хати, господарські будівлі, вітряки, кузні, церкви, збудовані з кружляка або тесаного

бруса, дахи криті колотою дошкою або драницею. Тут зустрічаються хати без стелі, такі ж сіни і комори. Довго на Поліссі зберігалися дворища на дві-три хати (залишки родового ладу). Це коли батьки одруженого сина поселялися поруч, щоб легше було вести спільне господарство. Донедавна на Поліссі спільно (кілька сусідів) користувалися господарськими будівлями — клунями, хлівами.

До Музею народної архітектури та побуту перевезені з Прип'ятського Полісся курні хати (хата має курну піч, без комина), напівкурні (дим виходить через каглу сінешньої стіни). Печі таких хат глинобитні, на дерев'яному зрубі. Хат не мастили ні знадвору, ні всередині. Перед великими святами їх мили. Дим від такої печі найбільше закопчував верхню частину хати, про що в пісні сказано:

Ой не літай, модригалю, по під чорну стелю,
Не пороши миленькому на білу постелю.

В таких хатах для освітлення вмонтовується в стелю спеціальний пристрій — світоч або посвіт (циліндрична або конусоподібна дерев'яна, з мішка чи сплетена з лози і обмашена глиною труба, один кінець якої виходить на горище, а внизу, під нею, на підвішеній металевій решітці горять скіпки, жаринки від яких падають у посудину з водою).

Такі печі і таке освітлення на Поліссі у багатьох селах були ще на початку ХХ ст. Нелегко жилося в них. Такі хати мали просте обладнання, часто піл і лави вмонтовувалися у зруб хати при її будівництві. Суворору і монументальною виглядає така хата, вона не подібна на білену полтавську чи розмальовану подільську. Та й біля хати немає квітників, часто навіть городу.

Поліщуки, як і українці з інших регіонів, — великі майстри, наприклад, виготовлення найтоншого пляного полотна серпанку. До сьогодні не залишають найдавнішої техніки вишивання — "занизування", червоними нитками вишивають сорочки, рушники.

Славляться поліщуки і високою технікою ткання килимів, як і кілька століть тому.

Сильні на Поліссі і традиції виготовлення виробів з дерева, плетення посуду з лози, соломи, берести, корінців сосни тощо.

Порівняно з центральною Україною, на Поліссі значно вища дітонароджуваність, більше працездатного населення. Враховуючи це, а також збереження традиційної культури, мистецтва, варто було мати в цих районах цілу мережу художніх промислів. Попит на їх вироби завжди був і є великий як в самій Україні, так і за її межами. До того ж, якщо не все Полісся, то, принаймні, найбільш збережене Прип'ятське Полісся варто було давно оголосити заповідником природи і народної культури. На жаль, цього не сталося.

На Поліссі — три атомні електростанції: Чорнобильська, Рівненська і Хмельницька, які забрали

Чорнобиль. Зона відчуження, 1988 р. Фото Лідії Орел.
Chornobyl. Zone of desolation. 1988. Photo L. Orel.

робочу силу з довколишніх районів, осушили криниці, знищують сади і продовжують частувати населення Полісся і всієї України все новими й новими порціями радіації. Невідомо, чи станеться чудо — чи знайдеться мудрець, який зупинить цю страшну біду. Після катастрофи на Чорнобильській атомній електростанції фактично припинено дослідження народної культури Прип'ятського Полісся. А воно так його потребує. Це про нього у 1930 році писав польський етнограф Осондовський, що вже відкриті Антарктида та Атлантика, а в центрі Європи є недосліджена оаза народної культури — Полісся. Вороже ставлення до народної культури в умовах тоталітарної системи негативно позначилося на її дослідженні. Добре було б нині об'єднати зусилля науковців України та діаспори, тих, хто цікавиться цим регіоном нашої Батьківщини, маємо на увазі, в першу чергу, Товариство "Волинь" та Інститут Дослідів Волині у Вінніпезі, Канада.

Добре було б мати спільні експедиції на Полісся, оснащені фотоапаратами, відеокамерами, магнетонами та спільно видавати матеріяли досліджень.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР УКРАЇНИ

Вельмишановна редакціє часопису "Наше життя"!

Для мене особисто і для усіх колеґ з Національного екологічного центру України було великою радістю отримати число Вашого часопису, що містить цікавий матеріал з історії жіночого руху в Україні, про життя українок в діаспорі.

Дозвольте висловити Вам за це щиру подяку. Водночас рада нагоді поінформувати Вас про діяльність Національного екоцентру. Його головна мета — екологічне відродження України як основа буття нації, екологічна просвіта та виховання дітей і юнацтва тощо.

Сердечно і зі сподіванням на подальшу співпрацю, вчений секретар Екоцентру

Тетяна Гардашук

ЄДНІСТЬ ПРИРОДИ ТА НАЦІЇ — ШЛЯХ ДО ВІДРОДЖЕННЯ

Національний екологічний центр України є неурядовою громадською організацією, що об'єднує зусилля вчених, громадських і політичних діячів з метою консолідації інтелектуального потенціалу нації для поліпшення стану довкілля й охорони природи, відтворення історичного зв'язку природи і народу.

Концепція діяльності Екоцентру полягає в необхідності наукового пошуку стратегій екологічного відродження, конкретних практичних діях і залученні до природоохоронної й природовідновної діяльності широкого громадського загалу, а також співпраці з міжнародними екологічними організаціями.

З жовтня 1991 р. Національний екоцентр став членом міжнародного екологічного руху "Global ReLeaf" (осідок — Вашингтон) і його представником в Україні. Ми започаткували довготривалу програму "Зелений німб України" ("Green Halo of Ukraine"). Вона має на меті збереження й відтворення природи шляхом садіння дерев, які є основою буття і культурними символами нації. Передбачається участь широкого загалу, особливо дітей і юнацтва, в озелененні міст, сіл, подвір'їв, відтворенні старих парків і скверів, пустирів. Адже неможливо уявити відродження і розбудову незалежної України без відтворення генетичного зв'язку народу з праматір'ю-природою. Цей зв'язок може бути представлений деревом, яке, як і народ, глибоко вкорінене в рідну землю, а крона цього дерева — то родовід народу, його історична пам'ять.

Задля відтворення історичної пам'яті народу і на честь святкування в Україні Дня Матері, 10 травня 1992 р. в Києві на прадавній і мальовничій Пріорці було започатковано парк "Пам'ять родоводу". Тут садитимуть дерева не лише громадяни України, а й

українці з усіх світів, визначні люди інших країн.

Перше деревце посадив Голова Верховної Ради України Іван Плющ та віцепрезидент "Global ReLeaf" Ніл Сампсон. І, як сказав І. Плющ, цим закладено не лише парк, а й корені нашої державности. Поруч посадили деревце, привезене із США. На думку Н. Сампсона, разом із зростанням деревець ростиме й дружба між нашими народами.

Сьогодні як ніколи народ має відчувати свою єдність, бо екологічні кризи не знають державних кордонів, і вирішувати їх належить усім нам разом. Але й людські цінності, найвищими серед яких є життя і людське спілкування у злагоді з природою, також не знають державних кордонів.

Символічно, що в садінні дерев взяли участь діти, адже саме на них лягає головна відповідальність за їх доглядом, так само як і відповідальність за розбудову вільної України, відтворення її довкілля, збереження пам'яті родоводу.

Учасники акції також посадили деревце біля хатини, де проживав Тарас Шевченко, вклонилися трисотрічному дубові, що зберігає пам'ять про Кобзаря. І це теж символічно, бо попередньо, згідно з програмою "Зелений німб України", було посаджене деревце біля пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні.

Екоцентр також започаткував природний парк на півдні України — в Бердянську. Плянується посадити гайок на Прикарпатті.

Активну участь у програмі "Зелений німб України" бере Христя Соневицька, яка безмежно закохана в рідний край. Вона веде велику роботу у справі пропаганди акцій Екоцентру в США.

Тож хай розквітає Зелений німб України!

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ

ВІТАЄМО НОВИЙ ВІДДІЛ!

Окружна Управа з великою радістю вітає новостворений 80-ий Відділ у Балтиморі, Округа Філядельфія. Новими членками Відділу є: Марта Яросевич, Софійка Царик, Ірина Вацлавів, Марта Іванко, Таня Хархаліс, Ліда Сушко, Наталка Кулинич, Оксана Палійчук, Наталка Царик Дел Порто, Марія Радь, Галя Зазуляк, Марія Зазуляк, Ляля Поліщук, Марта Івашко, Наталка Бендюк, Юля Поліщук, Геня Сідляк, Ірка Паламар, Віра МекФітерс, Наталка Корбач, Лариса Саламаха.

БАЖАЄМО "МНОГИХ ЛІТ", ЯКНАЙБІЛЬШИХ УСПІХІВ У ПРАЦІ В РЯДАХ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ, ВДОВОЛЕННЯ І СПОВНЕННЯ ВСІХ ЗАДУМІВ! НЕХАЙ БОГ БЛАГОСЛОВИТЬ ВАС!

Оксана Фаріон,
голова Окружної Управи.

ЕКЗЕКУТИВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ ВИСЛОВЛЮЄ ЩИРУ ВДЯЧ-
НІСТЬ ПОДРУЖЖЮ ТАІСІЇ НАГІРНІЙ-РАК ТА АНДРІЄВІ РАКОВІ ЗА
ЩЕДРИЙ ДАР В СУМІ 1000.00 ДОЛ. НА АДМІНІСТРАТИВНІ ВИДАТКИ
СУА.

ГОЛОВНА УПРАВА СУА ТА РЕДАКЦІЯ "НАШОГО ЖИТТЯ" ЩИРО ДЯКУЮТЬ 33
ВІДДІЛОВІ СУА В КЛІВЛЕНДІ, ЯКИЙ ЗЛОЖИВ 250.00 ДОЛ. НА УФУНДУВАННЯ
ОДНІЄЇ СТОРІНКИ НАШОГО ЖУРНАЛУ.

ХТО НАСТУПНИЙ?

ХРИСТЯ НАВРОЦЬКА

МИНАЮТЬ ТРИ РОКИ...

Три роки — це час між двома конвенціями Союзу Українок Америки.

Коли говоримо про конвенції, дозволю собі навести цитату з моєї статті "Що таке конвенція?", написаної ще перед XVIII конвенцією СУА: "Союз Українок Америки прийняв, як багато інших організацій, назву "конвенція" для своїх з'їздів. Якщо ця назва прийнята, треба задуматися над її дефініцією. Словники англійської мови подають такі пояснення для цього слова: а) формальний збір делегатів для якоїсь цілі, б) делегати, як учасники такого збору, в) договір (узгіднення), г) загальноприйнята згода на спосіб поступовання і г) звичай, засади поступовання, прийняті загально".

З того бачимо, яке широке значення має слово "конвенція", а для членок СУА вона є свого роду "парламентом", бо це найвищий орган СУА. Тому відповідальність делегаток велика. Вони мають право голосувати і тим самим впливати на майбутню працю СУА. Напрявні для майбутньої праці з'ясовані у резолюціях. Делегатки повинні ознайомитися з резолюціями XXII конвенції ("Наше життя", ч. 7, 1990), а до запропонованих резолюцій зайняти серйозне

становище, вони бо зобов'язують Головну Управу СУА до їх виконання.

Бути вибраною делегаткою — це ознака довір'я відділу, це привілей, але кожний привілей зобов'язує делегаток брати участь у всіх нарадах, панелях, голосуванні для винесення важливих рішень, вибору нового проводу, який має вести в майбутньому нашу організацію, для якої працювали членки з великим досвідом та відданістю.

Від XXII конвенції в 1990 р. пройшов час, знаменний не тільки для СУА, але й для цілого українського народу. Перед Екзекутивою СУА стояв ряд рішень, в який спосіб допомогти рідному народові. Допомога була велика у різних ділянках: суспільної опіки, стипендій, виховній та культурно-освітній. Про ту саме працю прочитаєте у "Пам'ятковій книжці XXIII конвенції СУА". Тут слід підкреслити, що конвенція СУА своєю зорганізованістю та дбайливістю підготовою є прикладом для загальногромадських організацій.

Була я делегаткою на різних конвенціях, конгресах чи з'їздах, була членкою різних комісій, але мушу з приємністю ствердити, що конвенції СУА є

Продовження на стор. 31

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

VOL. L

APRIL 1993

Editor: Marta Baczyński

ON THIS EASTER HOLIDAY WE EXTEND OUR SINCERE GREETINGS TO THE LEADERS OF OUR CHRISTIAN CHURCHES,
TO THE PRESIDENT OF UKRAINE, LEONID KRAWCHUK,
TO THE LEADERS AND MEMBERS OF UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE AND OTHER WOMEN'S ORGANIZATIONS IN UKRAINE,
TO THE PRESIDENT OF THE WORLD CONGRESS OF FREE UKRAINIANS, JURIJ SHYMKO,
TO THE PRESIDENT OF THE WORLD FEDERATION OF UKRAINIAN WOMEN'S ORGANIZATIONS, OKSANA SOKOLYK,
TO THE HONORARY PRESIDENTS OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, LIDIA BURACHYNSKY AND IWANNA ROZANKOWSKY,
TO THE HONORARY MEMBERS OF UNWLA,
TO THE PRESIDENTS OF REGIONAL COUNCILS,
TO PRESIDENTS OF BRANCHES, TO MEMBERS AND MEMBERS-AT-LARGE OF UNWLA.
WE WISH EVERYONE A JOYOUS EASTER.

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL
WOMEN'S LEAGUE OF AMERICAN, INC.

THE EDITORS, THE EDITORIAL BOARD AND THE STAFF
OF "OUR LIFE"

EXTEND BEST WISHES FOR A HAPPY EASTER
TO OUR SUBSCRIBERS, READERS, CONTRIBUTORS,
FRIENDS AND CRITICS.

THE UKRAINIAN MUSEUM A CULTURAL EXPERIENCE

Date: January 28, 1993

From: The Ministry of Culture of Ukraine

To: Titus Hewryk

President of the Board of Trustees of The Ukrainian Museum

Dear Mr. Hewryk:

The Ukrainian Museum is well known in Ukraine. Its work in preserving our national culture and in propagating it within the American community through exhibitions is held in high esteem.

We were pleased to learn that Americans of Ukrainian descent have decided to build a new museum facility and subsequently have launched a fundraising campaign to support this project.

In the current historical climate a new Ukrainian Museum building in New York City will provide opportunities that will insure the development of Ukrainian cultural activities in the United States, and address the needs necessary to the development of a friendly relationship between our two countries.

The Cultural Ministry of Ukraine wishes you much success in this most vital and noble undertaking and is prepared to offer all possible assistance.

I. Dziuba

Minister of Culture

Ukraine

The Ukrainian Museum is very pleased to have received such an excellent letter of endorsement from Ukraine's Minister of Culture, Ivan Dziuba. This is a very important document, for it clearly spells out the institution's present and future mission.

The Ukrainian Museum's goal and purpose has always been to preserve our cultural heritage and to introduce it to the American community. Ukraine's independence has opened a new vista of activity for the Museum. By virtue of its location in New York City, a global center of politics, finance and the arts, the Museum has the unprecedented opportunity to help Ukraine. The Ukrainian Museum can provide an avenue for museums in Ukraine to show important exhibitions, build a bridge through which exchanges between American museums and those in Ukraine can be conducted, become a resource for museums in Ukraine through which professional and financial assistance may be obtained, and provide the stage for international exposure.

The Museum has already begun such work on a small scale, but to expand it to its fullest, the institution needs a new, modern, representative facility. The Museum's Building Fundraising Committee has been very active in the last few months targeting our communities throughout the country, looking to public and private funding agencies as well as to the business sector, requesting support.

A new Ukrainian Museum building in New York City is no longer a matter of parochial interest, but concerns every Ukrainian of American descent in the United States. A successful fundraising campaign will allow the building project to begin and end within a reasonable amount of time, so that the vital work on behalf of our thousand-year old culture and our newly-reborn Ukraine can commence.

PLEASE SUPPORT THIS VERY IMPORTANT PROJECT!

THE NEST IS YOURS, IF BUILT BY YOU...

Чорнобиль. Зона відчуження, 1989 р. Фото Лідії Орел.

Chornobyl. Zone of desolation. 1989. Photo L. Orel.

As a student, I recall being adversely affected by a house in Polissia. I was used to white washed houses in Vinnychyna, but here were squat wooden structures with small windows. In time, to be truthful, the eye no longer noticed the external unattractiveness of the Polissia dwellings when I learned to appreciate the versatility of a wooden house. Therefore, in 1987 when I met the first self-settler in Terechy, I believed a seventy-year old grandfather who explained:

"At home I'd throw two pieces of wood on the fire, cook some soup and the stove bed would warm up also. But in that stone place no matter how much you throw on the fire, it's still cold."

I still see the caravans of automobiles on the road of the Kiev region, the construction yards of '86 — technology, technology, technology. There was a lot of talk about an individual. And about good will — and compassion for all. But the actual person seems to have fallen out of the peripheral vision, and against the background of the thousands of victims, that person became invisible. Would they have built a dwelling for such a person without asking first what exactly is needed? First, how about asking a peasant. But, as they had built in a fever pitch in '86, so they are building today, without conferring with the future tenants. We have buildings, but the people don't want to live in them, and really cannot. It's like this — there are buildings, but there are no homes.

My old friends live in Kupuvaty. It was not possible to convince them that living there is dangerous. I only begged them not to invite children and grandchildren for visits, nor send them any gifts from there. The government also could not convince many of the self-settlers to move. In the "zone" the Moscow "truth" permeates, and is surprised that we frighten people with radiation.....

Never mind the smart ones, they are insured with a dose control, special checkups and most important they are fed frequently. When they finish work within their prescribed term, they have the opportunity to rest and renew their health in an ecologically clean environment.

For the self-settlers it's the other way around. More so, for some of them from Kupuvaty drive to work in Zelenyj Mys, which is located 30 kilometers outside the "zone." To rest, they return to the "zone."

Having made themselves comfortable in one settlement, the self-settlers began to tackle other priorities. Requests were sent to various high authorities to open stores, a medical facility, a post office. As editor of the Chornobil regional newspaper I often met the authors of similar complaints.

"Do you have merchants or medics among your friends and family?" I would ask.

"Yes."

"Then why can't they come here. You could live together..."

"There's radiation here. They're not allowed."

"It seems that for your kin it's not allowed, but is it okay to let the children of others burn?"

I received no answer to this question. And the line of requests continued. Even in the "zone" people want to live like people. However, securing reasonable living conditions for them there is not more difficult than anywhere else. But, would this attention become one more enticement for new workers to move into the "zone?"

Therefore, the question is what to do? Today there are a few variants on the theme and each one has many supporters.

First variant. Get all the people out of there immediately and make the "zone" totally secure.

Second variant. Leave everything as it is. The self-settlers made the decision to live there of their own free will, choosing between safety and the comfort of what they were used to. Therefore they should bear the consequences of their decision. The government owes them nothing, and is no less to blame for their fate than for the fate of the other victims of Chornobyl. Also, do not open any stores or medical facilities.

Third Variant. To leave to the winds over a thousand of one's own countrymen is disgraceful. Although, sending people into the "zone" to service those who live there is also unacceptable. But, there will always be volunteers who will want to make a lot of money. They will be aware what they are risking and the government will compensate them for this. The "zone" needs attention, needs investments in services and law and order.

Maximum penalties should be levied against individuals who sell products grown in the "zone" as well as against those who attempt to sell objects from abandoned homes (do you know how many goods there are in the abandoned buildings?).

Fourth Variant. Because it would not be possible to get all the self-settlers out of the "zone", perhaps the situation could be used as an experiment and could be studied? Other nations would pay heavily to be able to monitor the effect of radiation on the human condition in the natural environment. This money would be used to save the victims of Chornobil, particularly the children.

Fifth Variant. (it has already begun to be realized). Why not convert the 30-kilometer "zone" into a tourist Mecca of the republic. Such propositions have already been received by the Ukrainian republic's tourist bureau from the personnel of public relations and that of non traditional technology of the Chornobil Atomic Electro Station. They promise that the seekers of highs and those with strong nerves tracing the route of Kiev-Chornobil, will receive only 1/20 of the radiation dose which the passengers of flights between Moscow and Leningrad are subjected to.

Here I have presented to you five hypothetical variants on how to solve the problem of the "zone." None of the variants have as yet been examined by any serious institution.

Vasyl Lisovyj
Major consultant
Committee to the National Council of Ukraine
on the Chornobil disaster

Чорнобиль. Зона відчуження, 1989 р. Люди, які повернулися до своїх домівок. Фото Лідії Орел.

Chornobyl. Zone of desolation, 1989. Those who have come back to their homes. Photo L. Orel.

An Interview with Volodymyr Aleksandrovych Yavirivsky, president of the Committee to the National Council of Ukraine on the Chernobyl disaster, commenting on the situation of the 30-kilometer "zone." The interview was printed in *Zinka*, January, 1992. It is loosely translated from Ukrainian.

Q. What will happen to the "zone"?

A. The question is right to the point and today it no longer can be avoided. However, I would place myself and the Committee in an inconvenient position if I promised to give a very clear and definitive answer. I say, that each of the five variants not only does not solve the problem, but actually reinforces it. Each variant has the effect of a boomerang. The most frightening one to me is the fifth one. To bring tourists into the zone is immoral! They will view the people who live there as objects in a museum of the absurd, thereby making the self-settlers even angrier.

I visited the "zone" many times. It was there that I heard the unexpected, "Go back to your Kiev, be in charge there — you are not needed here!" These people were already beyond the critical border of separation from normal life. They seemed to exist in another one, different from ours.

Q. What is your position?

A. I am categorically for getting these people out of there. There is only one humane way to do this: drive around every village and try to convince each individual to move. Let us lose a week or a month for this, it is not necessary to hurry. If given a free hand, our executive agencies can also come to this conclusion: have the military conduct the evacuation.

Am I saying terrible things? But the five variants are also terrible, as is the reality in which we live. The people who live in the "zone" are elderly. Don't they have the right to make decisions about their own lives? About their own — yes! But it is known that in the summer their children and grandchildren visit with them. And this, this is unforgivable. These grandfathers and grandmothers cannot be entrusted with these young lives, with this delicate branch of the Ukrainian nation. Here the government should say "no."

If we do not relocate people from the "zone" to where they want to go, if we do not give them the kind of life they want, then the whole world will laugh at us. And then for real foreigners will come to look at us, like in a zoo! Do we want this? My suggestion, in effect, infringes on human rights, for even the Americans don't keep the lunatics in cages against their will. Yet I don't see another way out. If we keep delivering bread, milk and doctors to the "zone" no one will ever want to leave.

Q. Can you not give a guarantee that the people from the "zone" will be resettled soon?

A. Those are the problems of the executive branch of the government.

Q. I understand. Then tell us how we can, Kievan people, protect ourselves from the "zone?" As you know there has not been any radiation control in the markets for a long time now. We continue to buy mushrooms, potatoes, berries which have been cultivated in the "zone."

A. The academician Viktor Hryhorovych Baryachtiar said in effect that the radiation controls of 1986 and 1987 frightened grandmothers. Now we have come to the point where no one can frighten us with anything. I have unsubstantiated facts about how trucks sneaked into the "zone" and were loaded with apples — red-cheeked, with no worms (they do not mature in the "zone"), while in Kiev long lines of people formed, waiting for these apples. This noncontrol is prevalent and it's a crime. Can our committee in which five to six people really work (the rest are just for show) care for all the problems associated with Chernobyl? I will take the opportunity to use your fine journal as a stage, and call everyone to participate. Let us question things together and find answers together.

Our helpless nation nurtured in all of us a scary trait — consumerism. At first all that is earned is taken away. Later if you beg, something may fall your way. We have become accustomed to relying on someone else, someone else will protect us, help us, tell us what to do. Aren't the Kievan people themselves worried about the fate of their children? Shouldn't the Kievan people put pressure on the city government to secure strong radiation control in their marketplaces? Our people are like this: if they find out that products are inspected, no one will touch the "dirty" fruit. And if you cannot sell the meat or the berries, then why bother growing them? It becomes nonproductive. Hence, the mechanism of self regulation.

Q. Perhaps the grandmother, a bit scared, will not take her dill from the Polissia district to Kiev to sell in front of the metro station. What about the collectives? Five years ago they planted and today they are still planting grains for bread on contaminated fields. The "zone" in fact stretches throughout Ukraine.

A: It seems to me that the law which we passed concerning contaminated territories does not encourage production there. If the farm people knew that the suspect products would not sell... The meat produced in 1986 was mixed with the ingredients for sausages in the Novhorod-Volynsky and Szczytomyrsk meat processing plants. The people ate all of it. You cannot achieve anything by forbidding it. The old machinery of behavior is still working today, following old rules and habits. For five years we kept quiet about the effects of Chernobyl, the machinery gathered momentum, and now what — can it stop on the spot?

THE UKRAINIAN PYSANKA: A BRIDGE THROUGH GENERATIONS

"Flowers", pysanka from the Poltava region. Artisan: Sofika Zielyk. Photo: L. Zielyk.

"Kucheriava" (curly), pysanka from the Hutsul region. Artisan: Sofika Zielyk. Photo: L. Zielyk.

The Ukrainian pysanka, the magnificently decorated Easter egg, has become the symbol of the beauty and wealth of Ukrainian folk art. Brilliant with color and intricate designs, the pysanka holds within its tiny form the mystery of the ages.

Decorating a pysanka is a time honored craft that has been practiced by the Ukrainian people since the dawn of history and passed on from generation to generation, from mother to daughter. The art of decorating the pysanka is very much a part of the Ukrainian experience even in the United States, to where it has been transplanted with the Ukrainian immigration.

"Grandmother Paints Pysanky, Mother Paints, and So Do I" is a charming book about the Ukrainian pysanka, featuring the work of artisan Sofia Zielyk. Published in Ukraine by the Ukrainian Folk Art Center, the 48-page book presents about 100 color reproductions of pysanky, a bilingual, comprehensive, illustrated, step-by-step guide to making pysanky, an explanation of the symbolism in their designs, as well as several pages of drawings of the various symbols used. The bilingual text was prepared by Marta Zielyk. The book also has an introduction written by Vasyl Skurativsky.

Lubomyr Zielyk's photographs of the pysanky in the book are very pleasing to the eye because the eggs are present in the midst of natural settings. A close up of a flower, fruit or berries, stalks of wheat, wood bark or the tender branches of evergreen, form a background and almost a natural complement to the coloration and designs on the eggs. The pysanky shown are from sixteen different regions of Ukraine and are arranged according to regional characteristics. The great variety of designs displayed and quality of work testifies to the author's mastery of the craft and knowledge of the rich tradition of the Ukrainian pysanka.

The title of the book speaks very eloquently about

Sofika Zielyk and Ukrainian folk art. Born in New York, but reared in a family where Ukrainian traditions and customs were a way of life, Sofika naturally absorbed the love for and learned the skills of the many folk crafts. As a young adult she studied art history at New York University which allowed her to better understand and appreciate the cultural legacy of her people. The knowledge awoke a passion which is so distinctly reflected in her work.

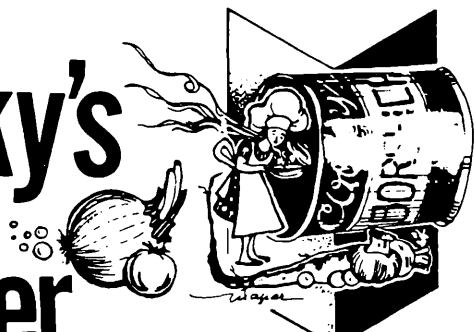
"I paint pysanky in order to continue the tradition of our olden craft. I consider myself but a small part of this ancient process which allowed the perpetuation of folk crafts through the long and turbulent history of our people. I am not only interested in the art of pysanka, but also in its spiritual aspects — its tradition of symbolism and coloration. That is the reason I never incorporate my own or contemporary elements into my work with pysanky or ceramics. I only recreate the traditional, at times thousand year old designs and symbols."

Sofika Zielyk's craftsmanship is well known and respected in America. She has organized countless exhibitions and demonstrations of her work. She has appeared on television programs and featured in the print media. For several years now, along with her mother Larysa Zielyk, Sofika has taught the art of pysanky decorating at The Ukrainian Museum in New York City, where some beautiful examples of her work are in the Museum's large pysanka collection. In 1991 at the invitation of the Taras Shevchenko Museum in Kaniv, Sofika mounted her first pysanka exhibition in Ukraine. It was a great success and since then the exhibition has been traveling throughout the country, drawing many viewers and inviting praise for the young artisan.

"Grandmother Paints Pysanky, Mother Paints, and So Do I" will be available in local bookstores shortly.

Marta Baczynsky

cooky's corner

It is just about the right time, and not a moment too soon, to review some recipes for those wonderful breads which are such an important part of our Ukrainian customs and traditions associated with the Easter holiday.

UNWLA has reprinted the cookbook *Ukrainian Dishes* by Zenovia Terlecky. This is a versatile culinary guide with a wide range of recipes from soups to elaborate tortes. The Easter Paska recipe which follows is from this book. Written in Ukrainian, the cookbook may be purchased for \$16.00 at the UNWLA office.

EASTER PASKA

Ingredients

3 oz. yeast
2 cups milk
1 1/2 cups sugar
4 cups flour
1 teaspoon salt
1/2 cup butter
10 egg yolks
2 whole eggs
lemon rind
1/2 cup raisins
softened butter and 1 whole egg (beaten) to be used for basting
1 tablespoon breadcrumbs

Dissolve the yeast in warm milk adding one tablespoon sugar and 1 cup flour. Melt the butter and clarify it. Mix well the eggs, egg yolks and sugar. When the yeast bubbles, add the remaining flour, salt, mixed eggs with sugar and lemon rind. Knead the dough for about 1/2 to 3/4 hour or until it no longer sticks to the hand. Add the melted butter and raisins and continue kneading for another 1/2 hour. The dough should be soft and not sticky.

Put in a warm place and allow to raise for about 2 hours. Prepare a baking pan by buttering the sides and bottom and inserting a buttered wax paper into the pan. Sprinkle bread crumbs around the inside. Fill the baking pan half full. For this Easter paska prepare dough decorations such as a braid around the top with a cross in the center or other traditional forms. Put in a warm place and allow to rise to the top of the baking pan. Baste with beaten egg and bake in a preheated oven for 1 hour at 350.

Another tasty tradition for Easter is the **babka**. The recipe for the Honey Babka is taken from *Selected Ukrainian Recipes for Spring and Summer*, published by Branch 12 of UNWLA, Cleveland, Ohio. This recipe book is written in English and may be purchased through Branch 12 or in the Ukrainian Museum gift shop.

HONEY BABKA

(Adaption of an 18th century Ukrainian recipe)

2 pkgs. active dry yeast
1 cup warm water
4 eggs
1/2 cup butter or margarine, softened
1/4 cup honey
1 tsp. salt
5 to 5 3/4 cups unbleached flour
1 cup raisins
1/4 cup chopped blanched almonds
2 tbsp. finely grated orange peel
1 beaten egg yolk with 2 tsp. water.

1. In a large mixing bowl soften the yeast in warm water. Add eggs, butter, honey and salt. Stir in 2 1/2 cups flour. Beat till smooth.

2. Stir in raisins, nuts and peel. Gradually add as much of the remaining flour as you can mix in with a spoon.

3. Turn out on lightly floured surface; knead in additional flour to make a moderately soft dough that is smooth and elastic (3 to 5 minutes). Place dough in a greased bowl, cover. Let rise in a warm place till double (1 1/2 to 2 hours). Punch down.

4. Divide dough in thirds. Shape each piece into a roll. Fit into three greased coffee or vegetable shortening cans. Cover, let rise till almost double (1 hour). Then brush the tops of the loaves with the mixture of egg yolk and water.

5. Bake in 350 degree oven for 30 to 35 minutes, covering with foil the last 10 minutes to prevent overbrowning. Remove and cool on wire racks.

This book also gives excellent general directions for the baking of the **paska** and **babka**.

"The baking pans for a **paska** should be wide —any cooking pot of about 10 cup capacity may be used. The pans for a **babka** should always be high (cylindrical). Large vegetable, shortening or juice cans come in handy.

The baking pans have to be greased thoroughly and then coated with sifted fine bread crumbs. The pans may be lined with paper (waxed paper or brown paper from shopping bags) for a better protection of the delicate dough; grease pans, cut paper to size, grease paper and sprinkle it with bread crumbs, then fit into the pans: line bottom same. The paper may be extended over the rim of a can, thus making a higher baking pan.

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

Минулими роками, перед Великоднем, у березневих числах "Нашого Життя" появлялися приписи, пов'язані з цим святом. На святковому столі, за звичаєм, не обходиться без м'яса, але є люди, які не можуть їсти свинини, і тому подаємо припис на холодець з курятини (два способи).

ХОЛОДЕЦЬ З КУРЯЧИХ ГРУДИНОК

- 2 цілі курячі грудинки з кісткою**
- 1 морква**
- 1 цибуля**
- 1 стебло селери**
- 8 зерен чорного перцю**
- 1 лавровий листок**
- сіль до смаку**
- 1 кубик курячого бульйону**
- 1 коробка желатини без смаку**
- Води стільки, щоб покрила курятину**

Зварити бульйон з грудинок, щоб були м'які. Перецідити бульйон і додати желатину, розчинену в ½ горнятка холодної води. На дно круглого посуду уложити для прикраси кружальця моркви і кілька зварених зерен зеленого гороху; залити ½ горнятка бульйону, вкласти до холодильника, щоб застигло. На те накласти куски грудинок, залити бульйоном, щоб все покрив і вистудити

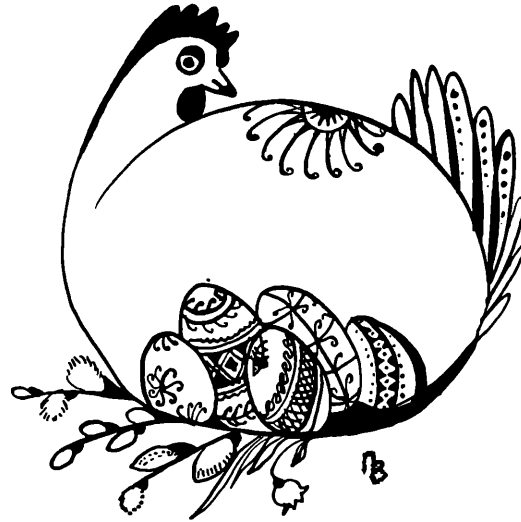
КУРКА В АСПІКУ

- М'ясо зі звареної курки без шкури і костей**
- 3 булки, намочені в бульйоні**
- 3 цибулі**
- 4 яйця**
- сіль і перець до смаку**
- 1 коробка желатини, розчиненої в ½ горнятка холодної води**

Курятину, булку і цибулю змолоти на м'ясорубці або у F. P. Додати 4 яйця, сіль, перець і все добре змішати. Виложити алюмінійовим папером, добре натовщеним маслом, вузьку форму до печення хліба. Накласти масу до цієї форми і щільно накрити алюмінійовим папером. Вкласти форму до посуду з водою. Накрити і варити в парі 2 години. Коли простигне, порізати на куски і накласти на глибокий полумисок. Залити перецідженим бульйоном з розчиною желатиною, щоб курка була покрита. Вистудити. Перед поданням прикрасити.

НУГАТ (НУГА)

- 5 білків**
- 1 фунт цукрової мучки**
- 1 горнятко ясного меду**
- 1 ложечка ванільового екстракту**
- сік з цитрини**
- 1½ фунта волоських горіхів**
- 4 андрути**

Вбити білки і додавати потроху цукор, вбивати ½ години, доливати мед і далі вбивати, тоді почне підноситися. Влити до великої ринки або пательні (сковороди) і варити, постійно мішаючи, аж буде густе і ділитися (не зливатися), коли переділити ложкою.

Зняти з вогню, додати ванілю, цитриновий сік і горіхи, вимішати і гарячу масу накладати на два андрути і накрити іншими. Притиснути. Як загусне, вкласти до холодильника.

"БІЛИЙ" ТОРТ З МИГДАЛЮ

- 1 фунт мигдалю**
- 9 білків**
- 1 горнятко цукру**
- 1 ложечка cream of Tartar**

Спарити, висушити і змолоти мигдаль. Вбити піну з білків, додаючи потроху цукор. До піни всипати ¾ частини мигдалю і cream of Tartar. Добре вимішати і накласти до двох добре натовщених 10-інчових тортівниць. Пекти 45 хвилин в нагрітій до 325° печі, щоб верх під дотиком був сухий.

Маса:

- 2 горнятка молока**
- 3 горнятка цукрової мучки**
- решта залишеного мигдалю**
- 2 ложечки ванільового екстракту**
- 1 коробка (8 унцій) вбитого масла кімнатної температури (whipped butter)**

В риночці варити молоко з цукровою мучкою, постійно мішаючи, щоб не пригоріло, готове, коли буде густоти меду. Вихолодити на льоду. Вбити масло і додавати потроху вистуджену масу. Добре вбити електричною мішалкою. Надібрати горнятко цієї маси на склицю на торт, а до решти всипати мигдаль, залишаючи трошки на посипання торта. Накласти масу на один корж, прикрити другим і зверху смарувати залишеною масою. Посипати рештою змеленого мигдалю.

Управа і членки Округу Чикаго.

The Board and members of the Chicago Regional Council.

Діяльність чикагської Округи США, як і інших суспільно-громадських організацій, проходить під знаком радісних подій в Україні — відновлення і зміцнення самостійної соборної і демократичної української держави, що постала на руїнах ненависного Радянського Союзу. Усі наші почини були звернені в першій мірі на всесторонню допомогу молодій державі.

Чикагська Округа охоплює чотири штати: Ілліной, Індіану, Вискансин та Міннесоту, має 12 відділів і 410 членок.

У звітному періоді ми вітали в Чикаго відому правозахисницю, довголітнього політичного в'язня, поетесу та мисткиню української вишивки Ірину Сенік. Разом з іншими організаціями зустрічалися з панєю Хмарою та її дочкою, а недавно — з дружиною ген. Тараса Чупринки — Романа Шухевича Наталією Шухевич і дочкою Марією Шухевич-Трильовською. Наша організація брала активну участь у громадському комітеті для відзначення першої річниці української Незалежності, а також у всегромадському комітеті для відзначення 50-річчя Української Повстанської Армії, в низці інших громадських імпрез.

Окружна управа систематично проводила щомісячні сходи для обговорення поточних справ і планування дальшої праці з участю членок. Голова Округи Анастасія Хариш або одна з її заступниць брала участь в загальних зборах усіх відділів, а голова — в недавньому конгресі СФУЖО в Торонто, про що інформувала під час сходи, а також у радіопередачах Самбірських. Окружна управа, завдяки досвіді нашої голови Анастасії Хариш, яку Відділ УККА відзначив грамотою заслуги, працює продуктивно і дуже гармонійно.

За звітний період 29-ий Відділ відсвяткував своє 30-ліття, а 6-ий — 10-ліття свого існування і діяльності.

Наша Округа та 29-ий і 31-ий Відділи є меценатами, 22-ий і 102-ий — добродіями, а всі відділи — членами Українського Музею в Нью-Йорку, в той же час не забуваємо і про наш Український Національний Музей в Чикаго.

Заходами Округи щороку відбувається традиційний

"День союзанки" в Равнд Лейку. Імпреза здобула належну популярність і не лише дає змогу придбати потрібні фонди на діяльність нашої організації, але стала місцем приємних зустрічей членок, їх родин, а також молоді, для якої завжди організуємо спеціальну програму. Саму імпрезу влаштовує окремий комітет, але всі відділи, членки і навіть чоловіки інтенсивно допомагають.

З ініціативи організаційної референтури під проводом Любої Калін відбулася "Різдвяна зустріч", що пройшла з великим успіхом, і тому вирішено організувати цю імпрезу кожного року, хоч би з огляду на велике зацікавлення нею молоді, яка з ентузіазмом займається мистецькою програмою. Організаційна референтка відвідує окремі відділи, проводить інформаційні розмови про минуле і діяльність нашої організації, а найважливіше — заохочує до інтенсивного приєднання нових членок.

Вже багато років референтура зовнішніх зв'язків за окремим старанням 22-го Відділу організує щороку в престижному музеї "Знання й індустрія" програму під назвою: "Різдво навколо світу". Тут виступають наші кращі мистецькі одиниці, як вокальні, так і танцювальні, наша ялинка красується серед сотні ялинок інших народів, а ведуча програмою знайомить присутніх з нашими традиціями. Цього року відвідав імпрезу перший генеральний консул України Анатолій Олійник з родиною і передав присутнім українцям і неукраїнцям привіт від нашої молодоті української держави.

51-ий Відділ США в Мілвокі, Вискансин, може гордитися своєю щорічною "Українською хатою", що розміщується в популярному американському музеї.

Наша референтка зовнішніх зв'язків Лідія Шандор активна в "Посестрицтві Чикаго — Київ" і зуміла добитися американської допомоги для дітей — жертв Чорнобиля.

Референтка зовнішніх зв'язків 102-го Відділу США в Індіані Неля Лехман причинилася у великій мірі до успішної реалізації справи обміну студентів з України. Досить велика група студентів з Києва перебувала вліті в університеті

ДОПИСИ ОКРУГ І ВІДДІЛІВ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ВІТАЄМО НОВИХ ЧЛЕНОК!

33-Й ВІДДІЛ СУА У КЛІВЛЕНДІ СЕРДЕЧНО ВІТАЄ НОВИХ ЧЛЕНОК
АННУ СТОЛЯР, РОЗАЛІЮ ГОЛОВКУ І ОЛЬГУ ОХРІН.

Управа і членки 33-го Відділу

22-Й ВІДДІЛ СУА В ЧІКАГО СЕРДЕЧНО ВІТАЄ НОВУ ЧЛЕНКУ ОСИПУ
БАБІЙ. БАЖАЄМО ЇЙ ВЕЛИКИХ УСПІХІВ!

Управа і членки 22-го Відділу СУА.

ЮВІЛЕЙ 28-ГО ВІДДІЛУ СУА

Неділя 15 листопада минулого року була особливо пам'ятною для членок 28-го Відділу СУА в Ньюарку, бо в цей день ми відзначили 60-ліття нашої діяльності. Цього дня членки взяли участь у Службі Божій, що відправлялася в наміренні всіх живих (за померлих членок Богослуження було відправлено на другий день, у понеділок), а о 2-й годині по полудні в залі Народного Дому в Ірвінгтоні відбувся бенкет, в якому взяли участь 140 осіб.

Сцена була прикрашена емблемою СУА, а побіч пишалася ювілейна відзнака — кольорова афіша з написом "60 літ", що її майстерно виконала вчителька школи ім. св. Івана Хрестителя в Ньюарку Марія Голіната-Винарчук.

На другому кінці залі привертала увагу мистецька виставка картин малярок, членок нашого Відділу Осипи Яворської, Слави Гнатів, Віри Васічко (86-ий Відділ), Володимири Бакун і нині покійних членок Ірени Фединишин та Юлії Демчук. Майже всі вони удосконалювали свої знання на курсах малярства, що їх влаштував наш Відділ у 1969 році, а проводила їх мисткиня П. Шавез.

На столах можна було оглядати альбоми зі знімками та газетними вирізками про діяльність нашого Відділу.

У минулому 28-ий Відділ нараховував 160 членок, а нині маємо лише 60, бо одні відійшли у засвіти, а решта переїхали в інші штати, однак всі колишні членки щиро відгукнулися на запрошення прибути на наш ювілей, а ті, які не могли взяти участі у святкуванні, як, наприклад, Ольга Салук (заслужена колишня членка Відділу на полі суспільної опіки) і примірна колишня членка Дарія Стасюк (обі з Кергонксону, Нью-Йорк), прислали пожертви. Д-р Люба Стефанівська, наприклад, пожертвувала на Український Музей 100 дол., а Ірена Дзедзик — 50. Всім їм складаємо щирю подяку.

Свято відкрила наша довголітня голова Надя Бігун, яка має за собою головування в окружній управі Нью-Джерзі і належить до Головної Управи СУА. Вона привітала делегатку Головної Управи д-р Іванну Ратич, голову окружної управи Марію Полянську, всіх голів відділів СУА Округу та колишніх голів нашого Відділу — Софію Андрушків, Ольгу Цар,

Лафает в Індіані та під опікою Нелі Лехман відвідала українське Чикаго. Студенти побували на деяких українських імпрезах і мали змогу зустрітися зі своїми однолітками.

Референтура суспільної опіки під проводом Стефанії Форович проводить щороку перед нашими церквами збірку "Писанка Україні", а зібрані гроші пересилаємо до нашої Централі. Та сама референтура займається збіркою одягу і харчів для потребуючих у Бразилії та інших країнах, а також відвідує хворих і немічних, особливо у старечих домах.

Заходами референтури стипендійної акції під проводом Володимири Демус було забезпечено 56 стипендій на суму 13,029 доларів. Віра Трошук з 29-го Відділу придбала 30 стипендій, Володимира Демус — 7, Міра Мацюррак і Стефа Бабій — по 5, а 22-ий Відділ — 9 стипендій.

Завдяки членкам 6-го Відділу СУА, при Окрузі дуже успішно працює світличка "Садок вишневий", що її веде Марійка Рід. Садочок регулярно відвідує 40 дітей, а заняття відбуваються чотири рази на тиждень.

В Україні відбулася недавно виставка дитячої літератури діаспори, кошти якої покрив СУА. Наша Округа стала першуню і здобула першу премію. Усі відділи Округи організують різні імпрези для придбання фондів. Окреме призначення належить 101-му Відділові СУА, що вже багато років організує дуже успішні покази моди, а прихід йде на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля. Окружна управа СУА в Чикаго працює дружно і гармонійно з усіма відділами і членками для добра нашої організації та української спільноти в діаспорі і на рідних землях.

Олена Харкевич

Новостворений Відділ СУА ч. 80, Округа Філадельфія. Newly formed branch 80 of UNWLA. Philadelphia region.

Омелію Цяпку, Славу Олесницьку, а також піонерку-засновницю Відділу Катерину Шеремету, делегатів інших українських організацій та всіх присутніх. На її заклик вшановано мовчанкою пам'ять померлих членок. Відтак вона передала провід Таїсі Богданській, імпрезовій референтці та активній працівниці Українського Музичного Інституту, великій прихильниці Українського Музею в Нью-Йорку, яка часто влаштовує свої фортепіанові концерти для придбання фондів на його розбудову.

Ювілейну програму розпочато відспіванням гімну СУА при фортепіановому супроводі Марії Павловської. Ведуча представляла виконавців і теплими словами відзначала деякі події з їх життя.

Потім виступила Марія Робак, культурно-освітня референтка нашого Відділу, яка вже 39 років викладає українську мову в нашій парафіяльній школі, а її учні, що стали матерями і батьками, посилають тепер до української школи своїх дітей. Доповідачка прочитала історію 28-го Відділу, в якій розповіла про його діяльність від 1932 року. Відділ особливо відзначився харитативною діяльністю, насамперед допомогою українським воякам в американській армії під час Другої світової війни, а потім українським втікачам в Європі. Слід згадати і про допомогу "Мати і дитина", про стипендії українським студентам у Бразилії, Польщі, а тепер в Україні, про Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля, про датки на Український Музей в Нью-Йорку та на інші цілі.

Відтак виступила відома піяністка Дарія Каранович, голова Українського Музичного Інституту Америки, яка виконала дві прелюдії Левка Ревуцького і баляду Шопена, а на додаток жарт Моцарта "Хлібчик з маслом".

Артистка українських театрів і виховниця молоді Іванна Кононів під акомпаньямент Марії Павловської відспівала пісні "Як не любити тебе, Україно", "Чи є в світі краща країна", "Сонце низенько", а на за-

кінчення виконала монолог "Як баба дівкою стала".

Після мистецької частини почався обід. Парох о. Михайло Вівчар провів молитву і поблагословив страву. На обіді був присутній і о. Богдан Лукій з Канади, наш колишній парох. Цього дня він святкував 25-річчя священства.

Під кінець обіду з привітом виступила заступниця голови Союзу Українок Америки д-р Іванна Ратич, а потім голова Округи Нью-Джерзі Марія Полянська. У своєму виступі вона підкреслила, що багато років спостерігає, як працює наш Відділ, бо її мама, Наталія Чапленко, є його членкою, а також колишньою членкою Головної Управи СУА. Вона побажала членкам дальших успіхів у праці і привітала з ювілеєм Відділу. На закінчення М. Полянська прочитала лист з України від товариства "Дочки з України", в якому ліцей з Києва дякує за пакунки і допомогу. "Знайте, що Україна Вас любить", — сказано в листі.

За заслуги у праці голова окружної управи М. Полянська передала голові 28-го Відділу Наді Бігун грамоту-відзначення.

Голова 61-го Відділу СУА у Виппані П. Паславська подарувала картину-портрет Дарії Ярославської, нині покійної членки нашого Відділу.

Ведуча повідомила, що надійшло 28 привітів від відділів СУА та інших українських організацій.

Слід підкреслити, що ювілей проведено виключно силами членок нашого Відділу, а весь дохід з імпрези призначено на потреби Українського Музею.

Голова Надя Бігун подякувала всім присутнім за участь в імпрезі, а також ювілейному комітетові, до складу якого ввійшли Таїса Богданська — голова, і членки Наталія Загайкевич, Ірина Качмарська, Марія Семанишин, Осипа Яворська, Анна Мокринська, Зеня Бурак, Леся Падковська, Марія Робак, Іванна Хамуляк, Параня Ляцко, Омелія Цяпка.

Зеновія Воробець,
пресова референтка.

"ЧАР ВИШИВАНОЇ СУКНІ"

Успішно відбулася товариська зустріч під назвою "Чар вишиваної сукні", що її влаштував 22-ий Відділ СУА в Чикаго 5 грудня минулого року в залі церкви св. Володимира і Ольги.

З ініціативи імпрезової референтки Галі Янчишин, цей вечір проходив під знаком української вишивки, а точніше — застосування її мистецьких мотивів до модерного одягу сучасної української жінки. Молоді модельки, активні в молодечих організаціях, деякі — доні членок СУА, експонували сукні Соломії Кавки і Дарії Менцінської. Пояснення до взорів і стібів опрацювали Анна Кульчицька і Дарія Менцінська, усі троє — членки 22-го Відділу СУА.

Вечір відкрила голова Ольга Мартинюк, яка привітала присутніх і передала ведення програми Іванні Горчинській і Люсі Самбірській. У вступному слові Іванна Горчинська говорила про своєрідну оригінальність жіночого одягу, прикрашеного вишивкою як вияв особистого мистецького смаку його власниці, на відміну від шаблянових, стандартно прийнятих моделей. Теплими словами розповіла про Дарію Менцінську, свою шкільну товаришку зі Львова, головню про її вроджений талант і замилювання до української вишивки. Цей талант проявлявся і досі проявляється у постійному проектуванні та застосуванні різних мотивів — чи то в сукнях, костюмах, чи спідничках, жакетах, декоративних шалях тощо. Взори її стилізовані, базовані на народних мотивах, з вибагливим смаком, підібрані до матеріалу, в результаті творять елегантну мистецьку цілість.

Про Соломію Кавку розказала Люся Самбірська, співведуча вечора. Вона відома зі своєї виховної праці в чикагських школах; її вроджене відчуття краси і мистецького полету проявляється як в особистому, так і в товарисько-громадському житті. Вона проектує і виконує ефективні декорації для сцени і залі місцевих імпрез, під її вмілим провідом 22-ий Відділ щороку декорує стилевими прикрасами українську ялинку в Музеї науки і промислу. Соломія Кавка бере участь, де лиш є нагода показати українське мистецтво. Сама елегантно вдягнена (сукні завжди прикрашені вишивкою з відповідними декоративними додатками), вона є найкращим пропагатором української мистецької культури.

Показ розпочався традиційним поклоном з "хлібом-сіллю" трьох молодих модельок, які привітали гостей. А тоді, мов у живому калейдоскопі, проходили сцену і довгий підвищений майданчик ("ранвей") молоді стрункі модельки; зупинялися на мить, поверталися граціозно, даючи змогу глядачам подивляти моделі. Ось попелясто-сива двочастинна суконка, вишита гладдю з домінуванням мережки, вікінчена двобічним прутиком, то знову малинова

блюзка, полтавський взір виконаний виколюванням, соснівкою і гладдю, призначена до темної спідниці, або чорна гладка "коктейлева" суконка з червоно вишитим декоративним коміром і маншетами (гладь, хрестик і обведення). Ще в увазі зберігається щойно побачений образ, як увагу глядача манить кремova сукня, цеглясточорний трипільський мотив, використаний внизу, уздовж боку і на рукавах (орнамент, знятий з двох глечиків), на це чорний оксамитний безрукавник-жупан. Контрастом відбиває сивого кольору модель, прикрашений червоночорним київським взором, і ще фіолетна креація, буковинський мотив, виконаний чорними і срібними нитками.

Не можна не згадати довгого вишиваного шалю, який, закинутий з фантазією через плече чи перехрестям на грудях, міняв скромну сукню в елегантну вечірню креацію. Саме показом вечірніх креацій закінчилася ця вдала імпреза. Серед них привертала увагу своєю символікою сукня Соломії Кавки: піскового кольору довга спідниця і без рукавів туніка, що нагадувала гуцульські фоти, окремо манжети і шаль, зарублений голубою косичкою. Внизу туніки вишиті "дерева життя" з вплетеними двома буквами "С", що означають поле бою, голуба стрілка і коричневий хрест посередині. Це були знаки перемоги і заслуги полеглим, а коричневий лабіринт довкруги дерев життя символізував охорону воїна в часі бою. Майстерне сполучення відтінків бронзи, помаранчевого і голубого кольорів створювало враження старовинної мозаїки. Друга — це гладка, кольору темного золота сукня і оригінальний плащ, вишитий у відтінках бронзи, міді і золота внизу, на рукавах і великому "княжому" комірі. Цей модель проектувала і виконала Дарія Менцінська на святкування 1000-ліття Хрещення України, базуючи його на мотивах історичних образів Петра Андрусіва.

"Чар вишиваної сукні" справді зачарував глядачів. Вели імпрезу легко і вміло Іванна Горчинська і Люся Самбірська (напереміну), які при показі кожної сукні коротко пояснювали мотив вишивки, техніку стібів тощо. Молоді модельки дуже успішно вив'язалися зі свого нелегкого завдання (модельювали 47 суконь!), граціозність рухів, природне уміння елегантно вести себе дали змогу присутнім оцінити красу українського мистецтва. Підготовкою та проведенням цього вечора займалася чикагська мисткиня Анна Кульчицька. Маючи за собою понад 30 індивідуальних виставок і показів по різних містах Америки, вона з професійним знанням підготувала технічну сторону показу, опрацювала пояснення мотивів і стібів, символіку вишивки (деякі взори взяті з її збірки), вміло координувала виступи 14 модельок, що у великій мірі причинилося до успіху імпрези.

Добрим додатком був виступ співачки Олени

Показ мод. Модельки зліва: Олена Попович, Христя Матусьяк, Таня Дедьо.

Fashion show: fr. l.: Olena Popovych, Chrystia Matusiak, Tania Dedio.

Гірної. В'язанка народних мелодій, яку вона виконала на фортепіано, була "музичним тлом" для показу, а в час перерви присутні з приємністю послушали її ліричне сопрано у виконанні народних пісень з оригінальним скрипковим сольо. У заключному слові голова Ольга Мартинюк подякувала усім присутнім за участь, а союзняки, за прийнятим звичаєм, вгощали їх смачною перекусною, кавою та солодким.

Підсумовуючи враження від цього вечора, вважаю, що "Чар вишиваної сукні" сповнив своє завдання. Крім приємної розваги і товариської зустрічі, ще раз показав красу українського мистецтва, а включаючи молоде покоління, — дав своєрідну запоруку для плекання цього мистецтва на майбутнє.

Мирослава Шевчик,
пресова референтка.

І В НАС ЮВІЛЕЙ

У неділю, 11 жовтня минулого року, 13-ий Відділ СУА ім. Уляни Кравченко у Честері, Па., відзначив свій ювілей — 40-річчя Відділу.

Свято відкрила голова Маруся Венчак і попросила о. шамбеляна Мирона Грабовського провести молитву. Відтак союзняки відспівали гімн СУА, пані Лонг — американський, а всі присутні — український. Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять українських вояків, які загинули у Боснії. Ведуча Тамара Рац привітала о. шамб. Мирона Грабовського, о. Юрія Вершака, делегаток та гостей: Ірину Чайківську — секретарку Головної Управи, Оксану Фаріон — голову Окружної Управи, Лідію Дяченко — делегатку 20-го Відділу СУА, Наталію Даниленко — мистецьку референтку СФУЖО, Мирославу Стахів — мисткиню, Надію Петренко-Матвійчук — голову Союзу Українок Криму.

Голова Маруся Венчак подала короткий звіт про діяльність Відділу за 40 років. Заснувала його Наталія

Мохнацька. Членки Відділу влаштовували різні імпрези, особливо щороку "Ялинку", передсвяткові базари, відвідували хворих, висилали пакунки до Бразилії та Венесуелі, стипендії для студентів до Бразилії, опікувалися курсами українознавства тощо.

Привіти ювілятам зложили Ірина Чайківська, Оксана Фаріон, Лідія Дяченко, Наталія Даниленко, Надія Петренко-Матвійчук, д-р Мирон Кий — голова 352-го Відділу УНС, Катерина Грицай від 2-го Відділу СУА.

Під час бенкету гостя з Криму Надія Петренко-Матвійчук чудовим голосом відспівала декілька пісень.

З нагоди свого ювілею Відділ переслав 1,000 дол. на потреби Українського Музею в Нью-Йорку.

Ірена Сольчаник,
пресова референтка

ДОПИСИ СОЮЗУ УКРАЇНОК УКРАЇНИ

ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ СВАТИНЬ

Галицька філія Союзу Українок м. Львова ім. О. Басараб з перших днів її створення постановила працювати, працювати і ще раз працювати на незораній ниві у нашій понівеченій культурі.

Чітко спланирована робота, обговорена на засіданнях Координаційної ради, ентузіазм керівництва філією були тими чинниками, які піднімали енергію досвідчених, працездатних, загартованих життям жінок.

Праця з молоддю — це наше невідкладне першочергове завдання, щоб у молоді була перспектива, була ідея, щоб вирости вони справжніми патріотами.

Наш перший вихід був у школи і садочки для розповсюдження маловідомої на той час (1990 рік) патріотичної літератури — поезій М. Підгір'янки, Ю. Шкрумеляка, Б. Лепкого, К. Малицької та інших.

Розшукували і самі склали сценарії до народних свят, а потім відроджували забуті свята Миколая, Різдва, Маланки, гаївки і веснянки, Свято Матері, розучували з дітьми пісні Січових Стрільців тощо.

Нині уже багато з цього матеріалу надруковано. Боремося за чистоту і збереження наших національних святинь, правильне висвітлення і примінення народних традицій у житті українського народу.

Свято Матері, яке було колись розповсюджене в Галичині, стараємося популяризувати в цілій Україні та Східній діаспорі.

Відродили Свято писанки — Великодні передрзвони, яке в цьому році вже стає традицією в районних філіях СУ Львівської області. 1991 року у травневі дні у співпраці з Будинком творчості наші членки організували в Етнографічному музеї дуже цікаву і цінну виставку "І на тім рушникові", присвячену Дню Матері. Це свято містило в собі ідею: "Мати Божа — Мати Батьківщина — Земна Мати".

Громадськість Львова чекає завжди нових афішів з повідомленнями про літературні свята, які проводять членки Галицької філії. А їх було чимало. Назву хоч би вечір, присвячений Лесі Українці, Т. Шевченкові.

Велику участь беруть наші союзниці — народні майстрині у відродженні народних ремесел. Вони передають своє вміння молодшому поколінню, навчаючи їх робити силянки і гердани, організовуючи виставки прикладного мистецтва. На основі виставки художніх виробів, у тому числі писанок, у Шевченків-

ському гаю м. Львова було вдруге проведено свято "Великодній вернісаж" з участю колективів художньої самодіяльності СУ м. Моршина і м. Бірки Львівської області. Це свято викликає живий відгук у населення Львова, вчить шанувати мистецтво, народні традиції і популяризувати їх.

Започаткували і провели акцію "Рідні могили". Багато сил і посвяти віддали союзниці впорядкуванню забутих могил видатних громадських діячів Галичини на Личаківському і Янівському цвинтарях. На весні було впорядковано забуту могилу видатної актриси Олександри Кривицької, мистецтвознавця Софії Вальницької, помито пам'ятники і поставлено квіти на могилах Ольги Ціпановської і Константиної Малицької. Організовано мітинги — реквієм на могилах Ольги Басараб, Олени Степанівни-Дашкевич, Марійки Підгір'янки.

Благодійна допомога також входить в обов'язки членок. До Великодніх свят були відвідані самотні старі люди Галицького району Львова з традиційним свяченим. Це була хвилююча зустріч цих обездолеваних людей з безкорисливими добрими жінками.

Не відпочивають союзниці влітку. Вони відвідують табори, де перебувають діти з Чорнобильської зони, а також діти з Придністров'я, надаючи їм допомогу, в тому числі одягом, дитячою літературою.

З нагоди 25-річчя поетичної, пісенної діяльності була організована зустріч з цікавою поетесою союзникою Г. Канич.

Членки стараються завжди бути серед людей, серед молоді. Започаткували таку форму роботи, як спілкування з людьми через слово і пісню. Організували концерти-зустрічі "Єднання словом і пісню" в районному місті Городку і Львівському парку культури і відпочинку ім. Б. Хмельницького.

На закінчення сезону разом з Фондом культури взяли участь у зустрічі з акторами Українського музично-драматичного театру ім. Т. Шевченка з Братислави. Ця зустріч перетворилася у свято єднання українців різних держав.

Можна було б ще багато написати про нашу працю, але ми розуміємо, що ще недостатньо вклали ми у розбудову нашої держави, усвідомлюємо, що всім нам треба працювати "Нехай мати усміхнеться, заплакана мати".

м. Львів

Іванна Кварціян

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

від 1 липня до 31 грудня 1992 р.

20,000.00 дол. — Микола і Мей Бойчуки (86);
5,000.00 дол. — Стефан і Володимира Сливоцькі (64);
4,419.22 дол. — НН (86);
1,000.00 дол. — Олег Гелемей (70);
900.00 дол. — д-р Любомир і Оксана Кузьмаки (86);
770.00 дол. — д-р Стефан Стецура (33);
735.00 дол. — Євген і Ольга Гаврилюки (22);
700.00 дол. — Богдан і Анна Кравчуки (86);
600.00 дол. — Іван Свищук (29);
550.00 дол. — Українська Кредитівка, Монреаль (БУК);
525.00 дол. — Міра Залуцька (78);
по 500.00 дол. — Микола і Лідія Гички (86), Антоній Дацьковський, Маркіян і Лідія Домбровські (СУАвстр. ім. Х. Кононенко), д-р Джан Карк (86), Василь і Маргарет Киці (65), Михайло і Ольга Ковальчуки (17), Ірена Охримович (86), Олена Папіж (81), Сест. Св. Покрови (Австралія);
495.00 дол. — 99-ий Відділ СУА;
410.00 дол. — 33-ий Відділ СУА;
по 400.00 дол. — Іван і Софія Головки (11), Анна Епелгейт (86), Остап Марченко (Німеччина), д-р Олександра Школьник (33), Андрій і Лідія Закревські (83), 102-ий Відділ СУА;
380.00 дол. — Стефан і Олена Гіби (82);
370.00 дол. — 119-ий Відділ СУА;
по 350.00 дол. — Мирон і Ольга Гнатейки (86), Андрій і Христина Козаки (86), Сестрицтво Серця Христового, Йонкерс; St. Michael's Immac Conc New Haven, СТ, Теодозій і Ольга Зазулі (83);
330.00 дол. — Мирон Барабах;
305.00 дол. — д-р Юрій і Міля Русини (33);
по 300.00 дол. — д-р Орест і Реня Городиські (76), Володимир і Уляна Дячуки, Адріян і Лариса Долинські (86), Дарія Кузик, Ярослава Мулик (61), Стефан Стадник (29), Ольга Тритяк (86), Ольга Жовнірович (47), 26-ий Відділ СУА;
275.00 дол. — Стефан й Іванна Рожанковські (64);
по 260.00 дол. — 18-ий Відділ СУА, 38-ий Відділ СУА;
255.00 дол. — Петро і Марія Лещишини (47);
по 250.00 дол. — Богданна Більовщук (4), д-р Борис Бурак (28), Мирон і Марія Війтеки, Михайло й Іванна Головаті (102), Наталія Гуран (47), Анна Дубас (28), Ірина Іванчишин (82), Орест і Антоніна Ковтунюки, д-р Андрій і Міра Мацюраки (74), Анастасія Михайлович, Ольга Смаль. Станція Дивізійників у Лігайтоні, Па. (91), СУАавстралії ім. Лесі Українки, д-р Стефан і Тамара Тимківи, Роман і Анна Чорнобилі (47), 30-ий Відділ СУА, 34-ий Відділ СУА, 56-ий Відділ СУА, 93-ий Відділ СУА, 100-ий Відділ СУА;
230.00 дол. — Люба Артимишин (64);
213.00 дол. — Клуб Сеньйорів ім. Св. Йосафата (33);
по 210 дол. — Надія Мандрусак (28), 35-ий Відділ СУА;
205.00 дол. — Лукія Медицька (33);
по 200.00 дол. — Петро Дармограй, Христина Принада-Деміденко, Магу Dushnyk (72), Розанна Фаррел, Ралф і Зореслава Галли (113), Т. і Е. Гавруки (29), д-р Іван і Марія Галії (20), Ярослав Ганкевич (29), Андрій і Ярина Гарасовські (29), Микола Івахів (102), Д. Кецман (9), Стефанія Лаба, Осип Литвинишин (29), Михайло і Параска Мельники (9), Марія Наваринська (56), Любомира Пежанська, Гнат і Оріся Стефаніві (86), Галя Стефанів (29), Ніля Стецьків (56), Василь і Олена Тіри, Юрій і Оріся Яцусі (98), 21-ий Відділ

СУА, 29-ий Відділ СУА, 75-ий Відділ СУА, 98-ий Відділ СУА;
193.50 дол. — Софія Петрашко, Монреаль (БУК),
191.03 дол. — Клуб Сеньйорів "Тризуб", Монреаль (БУК);
165.00 дол. — Стефанія Городиська (33);
160.00 дол. — Олександр Лісевич (28);
154.80 дол. — Стефан Ганас, Канада (БУК);
по 150.00 дол. — д-р Ігор і Ксеня Гапії (86), Віра Мицьо (86), Остап і Ярослава Олесницькі (28);
135.00 дол. — Я. і Б. Бігуни (28);
по 130.00 дол. — Стефан Гук (28), Ірена Новоженюк (43);
по 125.00 дол. — Марія Данилів (43), Орест і Марія Корепей, Богдан і Марія Полянські (86), Филип Сотник, Дітройт;
105.00 дол. — Іван Вовк (33);
по 100.00 дол. — д-р Лідія Балтарович (76), Оксана Ванджура (29), Anne T. Whitely (86), д-р Ярослав й Іванна Кліми (82), Мирослав Лібер (102), НН в пам'ять бабуні, George & Mary Ann Smith (28), Денис Л. Стахів, Н.-Дж., Таїса Турянська (86), 33-ий Відділ СУА, 52-ий Відділ СУА;
80.00 дол. — Дарія Хухра (89);
по 75.00 дол. — Ольга Лужняк (22); 67-ий Відділ СУА;
по 50.00 дол. — М. С. Білецький (102), Василь і Наталка Феррелли, Н.-Дж., Надія Іванчук (56), Йосиф Кладко і Люба Костів, Кал., Юлія Логуш (51), Ольга Мартинюк (22), Ірена Мицик (22), John & Doreen Rudan (86), Роман Ричок (28), Софія Соколишин, 113-ий Відділ СУА;
по 30.00 дол. — Ольга Балабан, Мирон і Зеновія Бураки (28), Люся Крук (102), Петро Процик (102);
по 25.00 дол. — Bill W. Lozpusky, Jr., Михайло Ткачук (102), Ольга Турчин (22);
21.00 дол. — Рената Бігун, Кал.;
по 20.00 дол. — Роза Адамко (102), Андрій та Ірена Бураки (28), Галя Волошанська (102), Анна Винарчук (102), Ірена Хуміловська, Б. і Е. Казимири, Іван Шпак, Микола Туркевич (28);
10.00 дол. — 22-ий Відділ СУА;
5.00 дол. — Robert Baker (28).

Повідомляємо, що академічний рік уже почався в Південній Америці і просимо спонсорів та добродіїв прислати в плати стипендій, щоб ми могли їх якнайскорше переслати Вашим стипендіатам. Просимо це зробити через референток стипендій Відділів у Ваших околицях. Грошові перекази просимо виставити на UNWLA INC. та прислати на адресу: UNWLA Inc. Scholarship Program PO Box 172, Holmdel, New Jersey 07733 USA. До Стипендійного бюро можна телефонувати на число: (908) 888-0494.

Щиро дякуємо

М. Оріся Яцусь, **Анна Кравчук,**
скарбничка комісії стипендій. референтка стипендій СУА.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ...

З нагоди ювілею 50-ліття подружжя **Володимира й Івонни Никоровичів** складаю **50.00 дол.** на Стипендійний Фонд СУА через 22-ий Відділ СУА.

Ірена Мицик

У світлу пам'ять 22-их роковин смерти нашого тата **бл. п. Івана Дороти**, кол. дир. Повітового Союзу Кооператив у Жовкві, жертву **20.00 дол.** на виховання української молоді у Бразилії.

Єлисавета Казимира з родиною

В пам'ять **бл. п. Ксені Гушко**, довголітньої союзниці 51-го Відділу СУА в Мілвокі і **бл. п. Лідії Марії Олексюк**, довголітньої голови 51-го Відділу СУА, щирої патріотки і активної діячки в нашій українській громаді й українській католицькій церкві, складаємо **50.00 дол.** на Стипендійний Фонд на вивчення українських католицьких священиків у Бразилії.

Юлія і Омелян Логуші

Замість квітів та в пам'ять **бл. п. Богдана Колатала** пересилаємо **425.00 дол.** на Стипендійний Фонд СУА через 86-ий Відділ СУА, а дорогій братанці та кузинці Дарії з родиною складаємо найщиріші співчуття в цей час глибокого горя та смутку в родині.

Анна і Богдан Кравчуки,

Наталія Чапленко,
Таїса і Матвій Мелешки,

Марія й Богдан Полянські,
Вільма й Августин Малковичі

У світлу пам'ять **бл. п. Анни Михайлович**, членки 22-го Відділу СУА в Чикаго, складаю **25.00 дол.** на Фонд Стипендій.

Іванна Городиська

В пам'ять чоловіка **бл. п. інж. Юліяна Охримовича** пересилаю **500.00 дол.** на Стипендійний фонд СУА на продовження стипендій нашим стипендіатам через 86-ий Відділ СУА.

Орися Охримович з родиною

З праці **д-ра Миколи Гнатика** та неприйнятий гонорар зложили датки в сумі **745.00 дол.** на Стипендійний Фонд СУА через 102-ий Відділ СУА: **250.00 дол.** — М. І. Головаті; **200.00 дол.** — М. М. Івахів; **50.00 дол.** — М. С. Білецький; **по 30.00 дол.** — Люся Крук, П. Е. Процук; **25.00 дол.** — М. Ткачук; **по 20.00 дол.** — Роза Адамко, Анна Винарчук, Галя Волошанська.

В пам'ять сина **бл. п. Романа Іванчишина** пересилаю **250.00 дол.** на продовження стипендії для Івана Баб'яка, семінариста з України, через 82-ий Відділ СУА.

Ірина Г. Іванчишин.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

Замість квітів на прощання незабутньої **бл. п. Ростислави Слави Демчук-Гузар** на Український Музей в Нью-Йорку **50.00 дол.** складає **Оксана Рак.**

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Володимири Смик** 57-ий Відділ СУА в Ютиці складає **25.00 дол.** на потреби Українського Музею в Нью-Йорку.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. інж. А. Вовка** **100 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею складає **Теодозія Гурик.**

Замість квітів на могилу дорогого кузина **Богдана (Дануся) Данилюка** **50.00 дол.** на Український Музей складають **Богдан і Таня Осадци.**

У пам'ять моїх дорогих померлих чоловіка, родичів, брата і тітки, що пропала у Сибірі, складаю **200.00 дол.** на потреби Українського Музею в Нью-Йорку.

Мирослава Белей

У світлу пам'ять незабутнього тата і дідуся **бл. п. д-ра Богдана Цимбалістого** на Будівельний Фонд Українського Музею **100.00 дол.** складають **Ксеня і Юрій Кузьмичі.**

У п'яту річницю смерти незабутнього чоловіка **бл. п. Михайла Пежанського** на Будівельний Фонд Українського Музею в Нью-Йорку **500.00 дол.** складає **Любомира Пежанська.**

Замість квітів на свіжу могилу в пам'ять **бл. п. Михайла Мороза** зложили на Український Музей **25.00 дол.** **Ольга і Ярослав Городецькі, 10.00 дол.** **Ірена Качмарська.**

Замість квітів на свіжу могилу в пам'ять **бл. п. Олени Мартинюк** зложили на Український Музей **30.00 дол.** **Данило Винарський, 15.00 дол.** **Ніна Лошенко.**

У світлу пам'ять **бл. п. Василя Качмара** зложили на Український Музей:

по 100.00 дол. Петро і Людмила Дармограї, Мирон і Ольга Гнатейки;
50.00 дол. — д-р Остап і Віра Тершаківці;
по 25.00 дол. — Богуслава Гнатів, Богдан і Марія Полянські, Одарка Полянська, Ростислав і Галина Ратичі;
20.00 дол. — Любомир Калинич.

У світлу пам'ять **бл. п. Володимира Колодія** складаю на Український Музей **25 дол.** **Марія Турко.**

Закінчення із стор. 15

дуже добре підготовані, ділові і продуктивні.

Скільки разів чоловіки висловлюються з подивом про серйозний підхід до праці СУА та ставлення до громадських справ. Скільки разів підкреслювано велику працю СУА для загального добра: заснування Українського Музею, зорганізування стипендійної акції, суспільної опіки та встановлення важливих зв'язків з американськими і міжнародними організаціями.

Жінки перші, зокрема членки СУА, вклали дуже багато зусиль, щоб СФУЖО, членом-основником якої є СУА, здобула статус "НДЖО" (неурядової органі-

зації ООН). Такі успіхи можуть сповнити гордістю не тільки кожну делегатку конвенції, але й кожну українку.

XXIII конвенція СУА проходить під гаслом "Ми і Україна". Можна сміло сказати, що саме під тим гаслом проходила праця СУА за останні три роки. В конвенції братимуть участь не тільки делегатки, бо СУА щиро вітатиме всіх членок і громадян, які зацікавлені у завданнях і праці цієї великої і поважної організації, але й охочі послухати цікавих доповідей і думок для унапрявлення праці і співпраці для добра Союзу Українок Америки і незалежної України.

ДАТКИ НА ЗАПАСНИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"

ВІД 1 СІЧНЯ ДО 31 ГРУДНЯ 1992 Р.

500.00 дол. — 11-ий Відділ СУА; **по 100.00 дол.** — 22-ий Відділ СУА, 91-ий Відділ СУА;
250.00 дол. — 33-ий Відділ СУА; **20.00 дол.** — Варвара Швед.
150.00 дол. — 28-ий Відділ СУА;

ДАТКИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"

ВІД 1 СІЧНЯ ДО 31 ГРУДНЯ 1992 Р.

По 1,000.00 дол. — Іванна і Олег Ратичі, Округна Управа СУА в Нью-Джерзі, 113-ий Відділ СУА;
по 500.00 дол. — 11-ий Відділ СУА, 83-й Відділ СУА, 90-ий Відділ СУА;
по 200.00 дол. — Округна Управа СУА Північного Н. Й.; 17-ий Відділ СУА, 19-ий Відділ СУА, 28-ий Відділ СУА, 62-ий Відділ СУА, 76-ий Відділ СУА, 102-ий Відділ СУА;
150.00 дол. — 47-ий Відділ СУА;
по 100.00 дол. — Округна Управа СУА в Нью-Йорку, 22-ий Відділ СУА, 36-ий Відділ СУА, 116-ий Відділ СУА;
по 50.00 дол. — Округна Управа СУА в Новій Англії, 89-ий Відділ СУА, Надія Костик, Ліда і Андрій Закревські;
44.00 дол. — 38-ий Відділ СУА;
40.00 дол. — О. С. Надяк;
30.00 дол. — Анна Політило;
по 25.00 дол. — Уршуля Балабан, Стефанія Бабій, Емілія К. Просіцька, Параска Мельник;
по 20.00 дол. — Ізидора Боярська, Діма Комілевська, панство Миколаєві, Олесь Поліщук;
по 15.00 дол. — Марія Деркач, Стефанія Дуб, Марія Левицька, Таїса Нагірна-Рак, Володимира Сливоцька;
по 10.00 дол. — 119-ий Відділ СУА, Мирослава Белей, А. Березовська, Ізидора Боярська, Катерина Бук, Стефанія Воробець, Пріся Витвицька, Марія Гладка, Анна Грубець, Оля Гной, Гелен Дершко, Емілія Дзюба, Стася Жизно-

мирська, А. Забродська, Ірена Залуцька, Зоня Зарицька, Божена Іванусів, Зеновія Камінська, Марта Караман, Неоніля Кліш, Катерина Кобаса, Гелен Король, Оксана Коропецька, Марія і Мирон Кузьми, Неоніля Кузич, Ярослава Кукіль, Ольга Курилас, Ірена Лебідь, Стефанія Лісікевич, Наталія Лисенко, Пелагія Матвишин, Ірена Моцюк, Ірена Островська, Ольга Падик, Марія Посмітюх, Ірена Процик, Марія Радивил, Ореста Трачук, Неля Федеркевич, Ольга Цар, Мері Ярмолюк, Марта Ярош;

9.50 дол. — Володимира Сливоцька;

7.00 дол. — Юлія Гробельська;

по 5.00 дол. — Софія Барусевич, М. Бек, М. Березовська, Зеновія Білас, Володимира Брикович, Параскевія Василина, Я. Вертишин, Софія Вусович, Пріся Витвицька, Хр. Гош, Анна Дячун, Лідія Захарків, Христина Зарицька, Надія Желехівська, Ярослава Жеребецька, Дарка Івахів, Павліна Камінська, Тетяна Карпенко, Оксана Кіпа, о. Іван Кіт, Анна Климук, Теодозія Кривулич, Анна Куцан, Анна Кумферт, Марія Кузьма, Лідія Кий, Ольга Лашкевич, Софія Леськів, Ярослава Лободич, Ольга Мартинюк, Наталія Менцінська, Богдан Мухайлів, Стефанія Обушак, Емілія Онишкевич, Віра Пелех, Мирослава Повх, Мирослава Савчак, Ірена Серб, Катерина Семчишак, Софія Соколишин, Анна Стасів, А. Столярська, Марія і Сидір Тим'яки, Ірена Флюнт, Анастасія Хомик, Ірена Чуміловська, Ірена Шавалюк, Софія Шумило.

ПРИКЛАД, ГІДНИЙ НАСЛІДУВАННЯ

Разом з передплатою на журнал "Наше Життя" на 1993 рік кожна членка 111-го Відділу СУА в Лос-Анджелесі, Каліфорнія, зложила і даток на Пресовий Фонд журналу і цим виявили зрозуміння потреби фінансової підтримки нашого офіціозу.

По 10.00 дол. зложили Соня Васильків, Ольга Гірна, Тетяна Гірна-Левицька, Слава Городецька, Віра Захарія-севич, Дада Кастанюк, Люба Кеске, Оксана Козбур, Леся Куриленко, Марія Огаренко, Люба Палашевська, Любомира Серант, Любомира Слободян, Калина Снилик, Оксана Стиранка, Адріяна Терлецька, Анна Шалаута, Ольга Яримович, Роксоляна Яримович, Дарія Чайківська.

Всім жертводавцям на Запасний і Пресовий Фонди журналу "Наше Життя" щира подяка!

Прізвища жертводавців, які склали пожертви у формі подяк, побажань, привітів чи "замість квітів" є проголошувани кожного місяця.

Марта Данилюк,
фінансова секретарка

СУСПІЛЬНА ОПІКА — ПОМІЧ ПОТРЕБУЮЧИМ В УКРАЇНІ:

В пам'ять покійного **Михайла В. Мітрінги**, чоловіка членки 1-го Відділу СУА в Нью-Йорку, на Фонд Суспільної Опіки — поміч потребуєчим в Україні на устаткування дитячої лічниці у Львові зложили: **60.00 дол.** — родина Мітрінгів; **50.00 дол.** — В. і О. Явдошини; **по 20.00 дол.** — М. і С. Гнатченки, М. Войцюк. **Разом 150.00 дол.**

В пам'ять чоловіка нашої членки **Дарії бл. п. Богдана Колатала і мамі бл. п. Наталії Стефанів** на Фонд Суспільної Опіки — поміч потребуєчим в Україні через 70-ий Відділ

СУА зложили: **1,000.00 дол.** — Дарія Колатало з родиною; **35.00 дол.** — Ольга Буртик; **по 30.00 дол.** — Богдан і Л. Кутні, Марійка Мартинюк, Ірена Чайківська; **по 25.00 дол.** — Марія Бакалець, Ольга Мочула, Люба Чолган; **по 20.00 дол.** — Галина Бобиляк, Марія Борбич, Дарія Боудана, Ядвіга Дяченко, Світлана Марченко, Іванна Медвідь, Леся Мочула, Ірена Цапар; **по 10.00 дол.** — Христина Блаженко, Лариса Гладка, Лідія Ігнат, Стефанія Квасовська, Марія Струк.

ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"

ЗАМІСТЬ КВІТІВ...

В пам'ять **бл. п. Володимира Мартинюка**, чоловіка голови 22-го Відділу СУА в Чикаго, складають **415.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя": **по 25.00 дол.** — 22-ий Відділ СУА, Ольга Гаврилук; **по 20.00 дол.** — Ліна Басюк, Іванна Горчинська, Надя Дзидзан, Люся Самбірська, Євстахія Струтинська, Ольга Турчин, Ярослава Фаріон, Олена Харкевич, Валя Цурковська; **15.00 дол.** — Анастазія Хариш; **по 10.00 дол.** — Іванна Городиська, Марія Дичій, Марія Дорожинська, Софія Залуцька, Анна Коваль, Ольга Крихтяк, Софія Крупка, Марія Малецька, Анна Марчук, Дарія Менцінська, Іванна Припхан, Марія Семянчук, Стефанія Форович, Мирослава Шевчик, Люба Шеремета, Галя Янчишин; **по 5.00 дол.** — Марія Гірняк, Анна Кучма. Дружині Олі і синові Романові з родиною висловлюємо наші найщиріші співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Євгена Луцького**, батька нашої членки Світлани Андрушків, складає **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

86-ий Відділ СУА в Ньюарку.

У світлу пам'ять **бл. п. Оксани Ткачук**, членки Окружної Управи СУА в Дітроїті, зложили на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя": **по 10.00 дол.** — Оріся Лончина, Наталія Гевко; **5.00 дол.** — Олена Лісківська.

Окружна Управа СУА в Дітроїті.

У світлу пам'ять **бл. п. Оксани Ткачук**, членки 26-го Відділу СУА, складають **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюють щирі співчуття.

26-ий Відділ СУА в Гемтремку.

В пам'ять **бл. п. Євгена Луцького**, чоловіка нашої членки Оксани Луцької, складаємо **10.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

64-ий Відділ СУА в Нью-Йорку.

В пам'ять **бл. п. Степаниди Король**, мами нашої членки, складаємо **10.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

64-ий Відділ СУА в Нью-Йорку.

В пам'ять **бл. п. мгра Михайла Гаврилюка**, чоловіка членки нашого Відділу, складаємо **10.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

62-ий Відділ СУА в Глен Спей.

Замість квітів на свіжу могилу нашої найдорожчої кузинки **бл. п. Варки з Величковських Петришин** переважаємо **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Роман і Люба Раковські

У десяту річницю смерті дорогої похресниці **бл. п. Лесі Слободян** складаю **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Віра Ровенко

Замість квітів на свіжу могилу **Івана Хоманьчука** складають **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя"

Володимир і Анастазія Мерещаки

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Романа Кушніра** складаю **10.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Ярослава Стасюк

У 80-ті роковини з дня народження **Олени Чайківської-Турули** складаю **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Дарка Турула-МекКей

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Євгена Луцького** складаю **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Євгенія Плєскачевська

Замість квітів на могилу **бл. п. Стефана Журовського** складаю **10.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а дружині Євдокії і дочці Оксані висловлюю щирі співчуття.

Сальвіна Іваницька

Замість квітів на свіжу могилу в Україні **бл. п. Розалії Чабан** складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Теодозію та Ірені Чабанам висловлюємо наші щирі співчуття.

Іванна і Петро Ганкевичі.

ЧОРНОБИЛЬ

У світлу пам'ять дорогої **Люби Марії Труш** складаю **20.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді—жертвам Чорнобиля. Сестрі Ені та сестрінкові Догласові висловлюю щирі співчуття.

Марія Кордуба

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Романа Кушніра** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді—жертвам Чорнобиля зложили: **150.00 дол.** — Христіна і Юрій Кушніри, **по 100.00 дол.** — Борис Балаган, Стефанія і Михайло Баб'яки; **по 50.00 дол.** — А. Білан, Ліда і Влодко Роговські; **25.00 дол.** — Ліда і Андрій Закревські; **по 20.00 дол.** — Люба і Павло Михалевичі, Марта Бородайко. **Разом 515.00 дол.**

In memory of **Paul Bartkiw**, son of Margo Bartkiw, UNWLA Inc. New Jersey Regional Council Board member, the following members donated **\$115.00** to the UNWLA Chornobyl Children's Fund with sincere condolences to the Bartkiw Family: **\$ 20.00** — Theresa W. Didyk, Maria Polanskyj; **\$ 10.00** — Luba Bilowtchuk, Anna Krawczuk, Olena Melnychuk, Joan Mrzygloski, Jaroslawa Mulyk, Taissa Turiansky; **\$ 5.00** — Myra Hrab, Irena Rishko, Dorothy Rygiel.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Андрія Лелеки**, кузена мого чоловіка, складаю **25.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля, а його дружині і дітям висловлюю щирі співчуття.

Іванна Шкарупа

18 жовтня 1992 р. відбувся бенефіс з показом біжутерії і вечірньої ноші, яку влаштував 75-ий Відділ СУА. Дохід на суму **620.00 дол.** складаємо на Фонд Допомоги Дітям і Молоді—жертвам Чорнобиля.

75-ий Відділ СУА.

Як вдячність **Романові Магурові** за виявлену нам велику прислугу складаємо **50.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Ірена і Осип Гаджери

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Євгена Луцького** складаємо **20.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Родині висловлюємо наші щирі співчуття.

Ірена Чабан з родиною.

НАШИМ ДІТЯМ

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

НА ВЕЛИКДЕНЬ

На Великдень, на солomé
 Проти сонця, діти
 Грались собі крашанками,
 Та й стали хвалитись
 Обновами. Тому к святкам
 З лиштвою пошили
 Сорочечку, а тій стьожку,
 Тій стрічку купили;
 Кому шапочку смушеву,
 Чобітки шкапові,
 Кому свитку... Одна тільки
 Сидить без обнови
 Сиріточка, рученята
 Сховавши в рукава.
 — Мені мати купувала...
 — Мені батько справив...
 — А мені хрещена мати
 Лиштву вишивала.
 — А я в попа обідала!
 Сирітка сказала...

ЖУЧОК

Гаївка

Ходить жучок по ялині,
 А жучиха по дубині,
 Грай, жучку, грай, небоже,
 Хай ти Господь допоможе! 2 рази

На жучкові опанчина,
 Бо наш жучок ще дитина,
 Грай, жучку, грай, небоже,
 Хай ти Господь допоможе! 2 рази

На жучкові черевички,
 Бо наш жучок невеличкий,
 Грай, жучку, грай, небоже,
 Хай ти Господь допоможе! 2 рази

На жучкові жупан ясний,
 Бо наш жучок дуже красний,
 Грай, жучку, грай, небоже,
 Хай ти Господь допоможе! 2 рази

Як гратись у Жучка?

Діти сплітають руки в сіделка, стають побіч себе парами, звернені личками до себе. Найменший та найлегший є жучком, він ходить по верху сіделок. Придержують його, щоби не впав. Ті пари, через які Жучок перейшов, перебігають та стають знов у чергу.

Узимку в лісі багато звірів спить. З початком холодної пори гладкі, неповороткі борсуки залязять у нори й засинають на цілу зиму. Куняє їжак у теплій ямці, укритій сухим листям. Під буреломом в барлозі солодко сопе ведмідь. Сплять звірі. Не чути їм, як тріщать люті морози, метуть злі хурделиці, виють голодні вовки. Сплять аж до весни.

Напровесні в лісовій хащі прокинулися борсуки. Вони б ще поспали, але щось заважало їм, якісь дивні звуки ширяли у вологому весняному повітрі: то начебто рипіли дерева, то щось ляскало й булькало.

— Що воно таке? Звідки цей шум-гам? — дивувалися борсуки, блукаючи навколо своїх нір і нічого не розуміючи спростання.

— Хто це мене розбудив так рано? — бурчав їжак, вилазячи із своєї ямки.

— Ви навіть мене розбуркали? — заревів ведмідь, вибираючись із барлога. Він тоді хороший, як спить. — Не дали сну додивитися, тільки-но вулика розпечатав, а ви розгомонілися... Ось я вам!

— Нас самих розбуджено, шановний сусіде, — виправдовувалися борсуки.

— Ось послухай-но, — додав їжак.

Сердитий скуйовджений ведмідь, потираючи відлежані за зиму боки, прислухався. Дійсно, щось там тріщало й скрипіло, булькало й лящало в напівтемному, ще не розбудженому лісі.

— Це ти скрипиш? — спитав ведмідь напівсонну сосну.

— Ні, дорогенький, я ще не зовсім прокинулася.

— Це ви, напевно, розшумілись? — накинулись борсуки на куці.

— У нас ще листя не розвилось, нічим шуміти.

— Може, це вода булькає? — побігли звірі до лісового струмка.

Але струмок ще спав під своїм льодовим укриттям.

Раптом залящало, затріщало зовсім близько, десь на великому дереві.

— Гей! Хто там галасує? — заревів ведмідь.

— Спати нам не дає! — притакнули борсуки.

— Зараз же перестань! — ревноу ведмідь так гучно, що їжак від жаху згорнувся клубком.

— То що? Не чуєш мене?

— Мабуть, він глухий, — зітхнув їжак.

— Ось я зараз до нього видерусь — відразу почує. Тримайся глушко!

— Глушко! Глухар! — закричали борсуки, а ведмідь зібрався було лізти на дерево. Але тим часом у лісі зовсім розвиднілось, і звірі побачили того, хто розбудив ліс від зимової сплячки.

На сучку, звисивши донизу крила, розпустивши віялом хвіст і витягнувши вперед шию, сидів великий лісовий півень. Він співав-токував. Його пісня нагадувала лісовий шум: скрип сосен і шелест кущів, тріск гілок і плескіт струмка. Він так захопився своїм співом, що нічого навколо не чув, нікого не помічав. А коли закінчилася його пісня, півень уважно прислухався, роздивився і побачив, що внизу зібрався звірі.

— Доброго ранку, сусіди! Як спалося взимку? — приязно привітався він.

— Збудив допори та ще й питає.

— Та годі, годі вже вам сердитись! Прокидатися час, весна в ліс прийшла.

— А він, виявляється, не глухий, він усе чує, — здивувалися борсуки.

— Прикидався, значить? — гнівно ревноу ведмідь.

— Ні, ні! Я не прикидався, — заперечив лісовий півень. — Що ви? Просто я так захоплюся співом, що не бачу й не чую нічого навкруг. Це вас весна збудила. Повірте, сусіди!

Сусіди повірили, але з тих пір так і прозвали лісового півня глухарем.

*Ірина Прокопленко,
"Пригоди на землі та під водою".
Київ, "Веселка", 1990.*

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Ділимося з українським громадянством діаспори, а також з рідною в Україні, сумною вісткою, що 22 січня ц. р. у клініці св. Йосифа в Льежі, Бельгія, після тривалої і тяжкої недуги відійшла у вічність наша дорога дружина, мама і бабуся, почесна голова Об'єднання Українок Бельгії **бл. п. Софія Роксолія Сидор-Козак**, яка народилася у Львові 26 червня 1923 року.

Вихована в патріотичному християнському дусі, ще дівчинкою вступила в ряди Марійської дружини. Навчалася у приватній гімназії "Рідна Школа", де і здобула середню освіту. Під час війни працювала в "Маслосоюзі" — була керівником однієї з крамниць.

У липні 1944 року вийшла заміж і з чоловіком виїхала на еміграцію. В таборі Бамберг провадила дитячий садочок, а прибувши до Бельгії, зразу ж включилася в жіночу організацію — спершу в Лімбурзі, а опісля у Льежі. В 1968 — 1969 рр. вчила в суботній школі, в 70-х — була секретаркою Відділу ОУБ Льеж, а вже в 1972 році зайняла пост першої заступниці голови Головної Управи ОУБ. Після резигнації інж. Зиновії Витязь, голови ОУБ, в 1974 році Софія виконувала обов'язки голови до з'їзду ОУБ в жовтні 1975 року. З'їзд, що відбувся у "Франкополі", обрав її головою ОУБ. При допомозі членів президії реорганізувала відділи, організувала дитячі садочки, допомагала українським суботнім школам.

Софія Сидор-Козак була лагідної, спокійної вдачі, працююча. Вона нав'язала тісні контакти з жіночими складовими організаціями СФУЖО, на терені ГРУГОБ плідно співпрацювала з іншими центральними організаціями, як голова ОУБ була заступницею голови виховно-відпочинкового центру "Франкополе".

У 1982 році С. Сидор-Козак організувала Європейську конференцію СФУЖО на "Франкополі", на всі конгреси СФУЖО висилала делегаток від ОУБ. Хоч не мала вже здоров'я, ще до 1990 року з короткими перервами була у проводі Об'єднання. У вересні 1990 року, вже в її відсутності, з'їзд ОУБ у Льежі надав їй за довголітній труд Почесне головство. До останніх днів свого життя журилася майбутністю ОУБ і в міру своїх сил допомагала Об'єднанню.

Хоронили покійну отці — парох Льежу і Серену Петро Костюк та сотрудинок парафії Ренк Тео Ванде Гавт. Зворушливе слово до рідні виголосив у церкві о. Петро Костюк, а над свіжою могилою прощали покійну Осипа Хохлак від Президії і членства ОУБ, Іванна Коваль, яка принесла на могилу грудку землі з України, від рідні п. Коваль та інж. Іван Левицький від Централь — УДК, СУМ і виховно-відпочинкового центру "Франкополе".

В останню дорогу на цвинтар в Отей недалеко Льежу проводжало покійну Софію українське громадянство з усіх кінців Бельгії, а також численні знайомі бельгійці.

Тризна відбулася в домі Укрцентру ім. св. Софії. Приготували її пані, членки Відділів ОУБ Льежу і Серену, а слово про життєвий шлях покійної сказав мгр Микола Когут.

Чоловік Володимир, діти і внуки.

Сумно спостерігати, як старші членки СУА чимраз частіше відходять у кращій світ, "де нема -ні болю, ні печалі", а молодих жінок, охочих заповнити їхні місця в організації, на жаль, мало серед нас.

30 вересня минулого року, на 93-му році життя, відійшла у вічність заслужена членка-основниці 82-го Відділу СУА **бл. п. Клавдія з Левицьких Чорнодольська**.

Народилася Клавдія у Львові, де після закінчення учительського семінару довгі роки вчила у народній школі.

Одружившись з гімназійним учителем Михайлом Чорнодольським, стала матір'ю єдиної дочки Рені, яку дбайливо виховувала в релігійному і національному дусі.

В кінці Другої світової війни, під час "великого ісходу", родина Чорнодольських з хвилею емігрантів прибула до США і поселилася у Бронксі, на периферії Нью-Йорку, активно вклю-

чившись в життя української громади.

1964 р. на основуючих зборах Клавдія Чорнодольська стала однією з перших членок 82-го Відділу і до кінця була зразковою та жертвенною союзянкою. Довгі роки, незважаючи на старший вік і далеко віддаль, була присутньою на кожних сходах та імпрезах нашого Відділу.

Членки шанували й любили Клавдію, бо своєю спокійною, лагідною вдачею вмiла створити дружню атмосферу співпраці у Відділі. Тож часто на загальних зборах вибирали її до номінаційної або контрольної комісії.

К. Чорнодольська раділа та була вдячна Всевишньому, що дозволив їй дожити до історичної події — проголошення незалежної української держави. До останніх днів життя вона цікавилася долею відродженої України. Розуміючи важливість завдань організації СУА, у своєму заповіті призначила 500 дол. на Фонд ім. Олени Лотоцької через 82-ий Відділ СУА в Нью-Йорку.

У похоронному заведенні численну участь у Панахиді взяли члени родини, союзянки та парафіяни церкви св. Покрови у Бронксі, які гідно віддали останню християнську прислугу заслуженій громадянці. На дорогу у Вічність щирими словами прощала покійну від 82-го Відділу СУА та зложила співчуття опечаленій родині Ірина Іванчишин.

На життєвому шляху до Вічності останньою зупинкою бл. п. Клавдії Чорнодольської був український цвинтар св. Духа в Гемптонбургу, Нью-Йорк. При участі родини та приятелів похоронні відправи відслужив о. ігумен Маврикій Попадюк, ЧСВВ. Поховано покійну біля чоловіка бл. п. проф. Михайла Чорнодольського.

У глибокому смутку залишилася дочка Реня, зять Віктор Герлінський і внуки. Вічна їй пам'ять!

Ірина Іванчишин,
членка 82-го Відділу СУА

ВІД РЕДАКЦІЇ "НАШОГО ЖИТТЯ"

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів, статей. Згідно з журналістичною практикою не подається копій, що були поміщені, чи переслані до інших газет чи журналів. Будемо вдячні, коли пресові референтки та дописувачі будуть придержуватися тієї засади.

Редакція не приймає матеріялів, не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде поміщувати невічливих, образливих для кого-небудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає за домовленням, тел.: (212) 674-5508. Fax: (212) 254-2672
Адреса: "Our Life", 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

26-ИЙ ВІДДІЛ СУА ІМ. О. БАСАРАБ

Загальні збори 26-го Відділу СУА ім. О. Басараб у Гемтремку, Мишиген, відбулися 28 листопада 1992 р.

Управу на 1993 рік вибрано в такому складі: голова — Віра Гнатюк, перша заступниця голови — Ольга Кравець, друга заступниця голови — Євгенія Кекіш, секретарка — Міля Пашкевич, скарбничка — Емілія Пилип.

Референтки: господарські — Марія Деркач, Євгенія Бабій, Марія Бегметюк, суспільної опіки — Марія Яблінська, Марія Бегметюк, організаційна — Анна Заяць.

Контрольна комісія: Катерина Мельник, Ольга Кравець.

Управа 26-го Відділу

71-ИЙ ВІДДІЛ СУА В ДЖЕРЗІ СІТІ

Загальні збори 71-го Відділу СУА в Джерзі Сіті, Нью-Джерзі, відбулися 30 січня.

Управу на 1993 рік вибрано в такому складі: Анастасія Сиби — голова, Катерина Коць — заступниця голови, Іванна Пилипчак — секретарка, Стефанія Мацях — скарбничка.

Референтки: Христина Кахнич — організаційна, Галина Гаврилук — культурно-освітня й імпрезова, Марійка Рут — зв'язків, Анна Вішка і Стефанія Білоус — суспільної опіки, Анна Струк — господарська.

Контрольна комісія: Галина Білик — голова, Стефанія Цьолко і Марія Куций — членки.

Галина Білик

ПІД ЗНАКОМ 50-ЛІТТЯ "НАШОГО ЖИТТЯ"

119-ий Відділ СУА в Йонкерсі 31 січня провів загальні збори. Протягом минулого року вибули дві членки, так що кількість членства зменшилася до 20 осіб, з яких дійсно активними є лише десять. В таких обставинах, очевидно, нема й мови про якусь зміну управи, і ми вдячні тим, які невтомно, з року в рік виконують ці важкі обов'язки. Головою залишилася Ірена Моцюк, заступницею стала Люба Сохан, яка прийняла цей пост в додатку до обов'язків культурно-освітньої та імпрезової референтки, що їх виконує від заснування Відділу, себто 12-ий рік. Довголітньою

протоколярною секретаркою залишилася Іванка Ганкевич, а Марія Борковська веде фінанси Відділу — також від першого дня його існування.

В дискусії над прелімінарним бюджетом Іванка Ганкевич запропонувала передати журналові "Наше Життя" 250 дол. з нагоди його 50-ліття. Ця пропозиція була зразу ж схвалена і одногосно прийнята. За кілька днів дар був переданий адміністрації журналу.

Ольга Руденська

"Our Life" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined by Ukrainian National Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003

Subscription in the United States of America \$25.00, single copy \$2.50.

COUNTRIES OTHER THAN U.S. (with the exception of South America) may send the subscription in their currency, which will equal the amount of 25.00 American dollars.

ПЕРЕДПЛАТА В США: річна — 25.00 дол., поодинокое число 2.50 дол.

КРАЇНИ ПОЗА МЕЖАМИ США можуть вплачувати у своїх валютах, в сумі яка дорівнює вартості 30.00 американських доларів.

© Copyright 1993 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Printed in USA by Computoprint Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011

(201) 772-2166
Fax (201) 772-1963

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and at additional mailing offices" (USPS 414-660)
108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Сокальський взір. Початок XX ст. Частина рукава жіночої сорочки. Змережувальний стіб. Вишивати нитками Д. М. С. червоними ч. 321 і жовтими ч. 742. Рисувала Любов Попадинець.
Design from the Sokal' region. Beginning of the XX century. Part of a woman's shirt sleeve. Embroider with DMC thread red #321 and yellow #742. Drawing by Lubow Popadyneć.